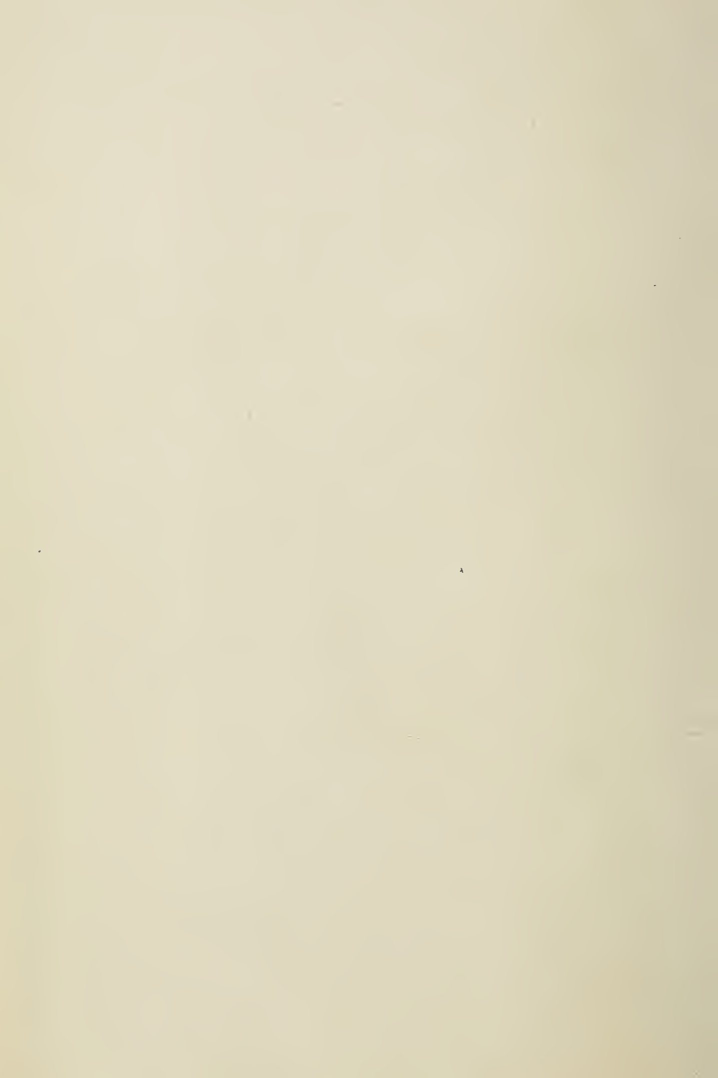
Vandring med Jesus

THE LIBRARY OF CONGRESS
1800

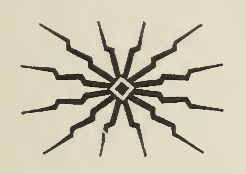

VANDRING MED JESUS

Bibliska betraktelser

av

WM. HENSCHEN.

Svenska Bokhandelsföreningen,
351 W. Oak st., Chicago.

Livets värde och uppgift.

> För egen del aktar jag icke livet något värt, på det att jag må fullborda mitt lopp och det ämbete, som jag har mottagit av Herren Jesus, att betyga evangelium om Guds nåd. Ap. G. 20: 24.

Vår text är hämtad ur ett avskedstal, som Paulus höll till församlingens i Efesus äldste, vilka på hans begäran infunnit sig hos honom i staden Miletus, där han för tillfället uppehöll sig under en resa från Grekland till Jerusalem. Aposteln och hans reskamrater hade färdats från Filippi uti Macedonien till Troas i Mindre Asien, där han på en söndag predikade och firade Herrens nattvard samt återställde till liv en ung man vid namn Evtykus, vilken under den långa kvällspredikan fallit ur ett fönster och upptagits död. Emellan öar och vackra stränder seglade sedan det lilla sällskapet av kristna vänner längsefter det Romerska Asiens

kust, till dess de kommo till Miletus. De hade då farit förbi Efesus, den berömda staden i vilken Paulus under nära tre år predikat evangelium med den påföljd, att där uppstod en blomstrande kristen församling. Paulus var angelägen att till pingsthögtiden infinna sig i Jerusalem, och ville därför ej besöka Efesus utan blott uti Miletus träffa samman med de äldste (ledande bröder uti församlingen i Efesus). Till dessa höll han ett avskedstal (Apg. 20: 18—35), vilket utmärker sig för hjärtlighet, självuppoffring och hängivenhet åt Guds sak, och sålunda visar oss en av de skönaste bilder av trohet mot Herren, som vi finna i den bibliska historien. Ej underligt, att apostelns åhörare vid dess slut överväldigades av sina känslor, så att de under bittra tårar omfamnade och kysste sin gamle lärare och med smärta tänkte på hans ord, att de ej mera skulle få se hans ansikte.

I början av sitt tal påminde Paulus sina bröder om de förhållanden, under vilka han redan från deras första bekantskap hade verkat ibland dem, och särskilt om de lidanden, som han haft att genomgå på grund av judarnas anslag mot honom. Allt ifrån sin omvändelse till Kristus hade aposteln varit utsatt för hat, förtal, för-

följelse och mordiska planer från dessa sina elaka landsmäns sida; och stundom var det endast genom den romerska överhetens ingripande, som hans liv blev räddat; ty mot judar, som bekände att Jesus var Kristus (d. v. s. den av profeterna utlovade Messias), voro judarna mycket mera fientliga än hedningarna voro. Under sådana omständigheter kände Paulus, att han när som helst kunde få lida martyrdöden såsom ett Jesu vittne; därpå var han också beredd och ville icke låta något skrämma sig ifrån den ståndpunkt i Herrens tjänst, som han en gång för alla intagit.

Men ej blott hade Paulus i allmänhet skäl att vänta ytterligare förföljelser av sina elaka landsmän; utan han hade också under sina resor från den ena församlingen till den andra blivit varnad genom trosbröder med profetisk begåvning, vilka i Herrens namn sagt honom, "att bojor och bedrövelser väntade" honom (v. 23). Det var således icke på en lustresa som han nu var stadd; och hans vänner bådo honom att icke giva sig i fara genom att resa till Jerusalem. I denna sak kunde de dock icke övertala Paulus; han kände sig stå under Guds särskilda beskydd, och var övertygad att han gick i Herrens ärenden; likasom han ock var villig att för Kristi

skull lida både fängelse och döden. Då hans kristna bröder fingo höra detta, ''gåvo de sig tillfreds och sade: Ske Herrens vilja'' (Apg. 21: 14).

Paulus säger i vår text: ''För egen del aktar jag icke livet något värt''; eller, såsom hans ord återgivas i den nya provöversättningen: ''Dock anser jag mitt liv icke vara av något värde för mig själv''. Och detta giver oss anledning att yttra några ord om

Jordelivets värde.

Man har med rätta sagt, att vi leva i tvänne världar: den timliga och den eviga, eller såsom vi ock kunde uttrycka oss: den kroppsliga och den andliga, den förgängliga och den oförgängliga. Bägge dessa äro i vår nuvarande livsform för oss nödvändiga, bägge äro oss givna av Gud; och i bägge hava vi dyra plikter att uppfylla, dem vi alltså ej må söka visa ifrån oss. Det har visserligen funnits kristna, vilka i ett missförstått andligt nit föraktat sin kroppsliga natur och vanvårdat denna, menande att de på detta sätt skulle komma närmare Gud och den eviga världen. Härmed hava de icke vunnit vad de sålunda eftersträvade; men väl hava de skadat sig

själva och berövat sig möjligheten att i denna tiden uträtta allt det goda, vartill Herren kallat dem och givit dem gåvor. Endast genom trohet mot både den jordiska och den himmelska kallelsen kunna vi rätt svara inför honom, som skall giva åt var och en efter hans gärningar.

Men när det gäller att bestämma detta timliga livets värde i förhållande till det eviga, så råder dem emellan en stor åtskillnad, visande sig däri att det förra är tillfälligt och förgängligt, det senare förblivande och oförgängligt. Det förra är en utvecklingsform, vilken vi lämna vid den naturliga döden; det senare är vårt sanna väsende och odödligt. Mellan vår sinnliga och förnuftiga eller andliga natur bör därför alltid det förhållande råda, att den förra lyder och tjänar den senare, så att vår kropp bliver andens redskap att verkställa dennes krav; och både vår ande och vår kropp skola här i jordelivet tjäna vår evighetsmänniskas behov och befordra dess mognad. Så länge som kroppen sålunda duger till ett redskap för Guds viljas utförande och hans rikes utbredning i världen, har den ett stort värde. Men där den ej kan så tjäna, har den för en kristen föga betydelse; och där detta sinnliga livet kommer i strid med vår evighetsmänniskas krav, måste vi med

Paulus räkna det för oss intet värt. För övrigt må vi alltid komma ihåg, att Gud vet bäst, huru länge vi behöva vara kvar på jorden; och när han kallar oss hädan, giver han oss ett bättre liv. Aposteln kände sig nu kallad att välja antingen att beslutsamt fortgå i den verksamhet, som Gud förelagt honom, eller å andra sidan att fly från den hotande faran för livet; och då kände han att livet var för hans egen del intet värt. Jordelivets värde beror nämligen uppå vad gott vi därunder uträtta.

Vårt livs uppgift.

Då vi ägna en tänkande betraktelse åt Guds underbara skapelse, så finna vi att allt, från de ofantliga världskloten i rymden till de små varelser vilka vi blott med förstoringsglas kunna upptäcka, bildar ett maskineri, gentemot vilket även de mest storartade inrättningar av människosnillet sjunka ned till en obetydlighet. Ej blott är det hela ordnat med gudomlig mästarehand, så att det fullgör vad Skaparen därmed avsett, utan även varje hjul i världsmaskineriet har sin uppgift och passar in uti det hela. Samma underbara ordning och ledning finna vi även uti vår egen kropp, där de olika delarna samverka för det helas liv och fullgöra var sin kallelse.

Men det är ej blott inom naturen som vi finna behovet av samverkan och harmoni; utan även på det andliga området har Herren Gud så ordnat allting, att den ene skall gagna den andre, och det hela bilda ett sammanhängande Guds rike. Likasom det finnes naturkrafter i världen, så har även andens värld sina himmelska krafter av oförgänglig art. Och vi själva såsom evighetsvarelser kunna, för att begagna bildspråk, jämföras med små hjul i detta andliga maskineri, vart och ett med sin uppgift i det helas tjänst. Nu bör var och en fråga sig själv: "Vad är min uppgift? Varför har Gud satt mig här i världen?" Vår tillvaro beror icke på en slump, utan vi hava en kallelse, en uppgift för vårt liv på jorden; och en gång skola vi stå till svars för det sätt, varpå vi använt de pund som Herren oss förlänat.

Såväl på naturens som på andens område är den evige, allvise och allsmäktige Guden den kraft, som driver det hela. Hela mänskligheten så väl som varje enskild människa har i honom sitt rätta mål och i förening med honom sin sanna lycka. Vårt inre, andliga samband så väl med Gud som med varandra inbördes uttryckes i bibeln med ordet "kärlek". "Gud är kärlek", säger aposteln (i 1 Joh-

4: 16); "och den som förbliver i kärleken, han förbliver i Gud, och Gud i honom". Kärlek betyder, såsom vi väl veta, sammanhållning och tjänstvillighet; dess motsats är själviskhet, som betecknar söndring och strid. Söndring uppstår, om vi söka att sätta våra egna intressen främst och befordra dem utan hänsyn till andras behov; kärleken åter gör, att vi villigt inordna oss såsom lemmar och leder i den stora församlingskroppen, vars huvud är Jesus Kristus, och underordna våra personliga intressen under det helas behov. Då vinna vi i själva verket den bästa välsignelsen åt oss själva; ty vi passa då bäst på vår rätta plats i Guds rike.

Då Paulus på vägen till Damaskus hade blivit hejdad genom det överväldigande skenet från himmelen och kastad till jorden, fick han höra en röst, som sade till honom: "Saul, Saul, varför förföljer du mig?" På sin fråga, vem det var som talade till honom, fick han till svar, att det var Jesus från Nasaret; och då svarade han genast

"Vad skall jag göra, Herre?"

Samma fråga borde var och en av oss framställa, och icke nöja sig förr än han fått den besvarad i sitt inre. I allmänhet hava vi såsom

kristna både en timlig och en andlig kallelse eller uppgift för vår verksamhet; och det tillhör oss att i bägge dessa hänseenden vara vår uppgift trogna. Paulus arbetade visserligen också i sitt yrke, där så behöfdes för hans uppehälle; men för honom var den andliga uppgift, som han fått av Herren Jesus, så övervägande, att den ensam var värd att omnämnas. Om sin ställning till den himmelska kallelsen från Jesus Kristus säger han (i Gal. 1: 16), att när Gud täcktes i honom uppenbara sin Son, för att han skulle bland hedningarna förkunna evangelium om Jesus, var han strax redo och rådgjorde sig icke med någon människa.

Så började för ''hedningarnas store apostel'' den underbara, genomgripande och på välsignade frukter rika verksamhet, som gjort att man nästan kan säga, att ingen annan än Mästaren själv varit av större betydelse för kristendomen än aposteln Paulus. När vi uti hans brev och i Apostlagärningarna läsa om vad han hade att utstå och vad han uträttade, bliva vi bekanta med en karaktär, som söker sin like, samt finna vad det betyder att leva helt för Gud; och till oss talar han ännu i sina skrifter, ehuru det redan är mera än aderton hundra år, sedan han lämnade detta jordiska.

Medan Paulus icke vidare värderade eller fann någon njutning i det naturliga livet såsom sådant utan var redo att när som hälst offra det för Herrens skull, hade det dock värde för honom, såsom behövligt för att han skulle kunna fullborda sitt lopp och ''det ämbete (eller tjänst) som han mottagit av Herren Jesus, att betyga evangelium om Guds nåd'' (såsom han säger i vår text). Han hade i yngre år lupit på fariseismens och förföljelsens väg; nu hade hans lopp fått en annan riktning. Han ilade nu på kristendomslivets och den kristliga verksamhetens vädjebana mot det himmelska målet, och han såg vid banans slut ''rättfärdighetens segerkrans'' vinka den trogne kämpen.

Pauli ämbete

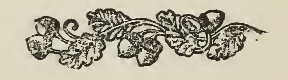
var honom givet icke av människor eller kyrklig myndighet utan av Jesus Kristus och Gud Fader (Gal. 1: 1); och därför stod han i församlingen såsom en fullständig apostel i jämnbredd med dem, vilka kallats medan Herren ännu vandrade på jorden; och han kunde om sig säga, att han hade ''arbetat mer än de alla'' (1 Kor. 15: 10).

Detta hans ämbete hade till uppgift att ''kraftigt betyga'' det glada budskapet om Guds

nåd. (Grundtexten använder här ett starkare uttryck än vanligt). Denna Guds nåd innebär dels fri och oförskylld förlåtelse för alla synder dels frälsning från synden och seger över frestelserna. Därigenom införes i mänskligheten och utvecklas inom densamma det Guds rike, varom Jesus talade, då han tillsade sina apostlar att gå ut och förkunna, att "himmelriket är nära". Vi antydde nyss, att detta Guds rike kunde liknas vid ett andligt maskineri, däri den mäktiga drivkraften utgöres av den Helige Ande, och vi, litet var av oss, äro större eller mindre hjul i dess verksamhet. Paulus var ett av de stora hjulen, och genom hans arbete blevo flera mindre sådana satta i gång. Var och en av oss bör nu tacka Gud, att han får vara med i denna andliga verksamhet, samt bedja om nåd och kraft att fullgöra sitt uppdrag på den plats där Herren satt honom eller henne, i familjen och samhället, i församlingen, söndagsskolan eller missionen, den inre eller den yttre.

Alltid må vi komma ihåg apostelns ord: "Så söker man nu hos förvaltaren intet annat, än att han är trogen" (1 Kor. 4: 2). Likasom Paulus, så har var och en av oss ett "lopp att fullborda". Vi äro nu stadda på livets vädjebana; och då gäller det att, såsom bibeln sä-

ger, ''lägga av allt som är till hinder, och synden, som så hårt omsnärjer oss; och må vi med uthållighet löpa framåt i den tävlingskamp, som är oss förelagd'' (Ebr. 12: 1). Må livet i Kristus vara huvudsaken, viktigare för oss än jordelivet; må blicken på målet ge oss tröst, lugn och trygghet i Gud. Om så sker, så skola även vi en gång få mötas uti fridens hem där uppe, varest Jesus berett rum åt alla de sina.

Kom till Jesus.

Kommen till mig, I alla som arbeten och ären betungade; och jag skall vederkvicka eder.
Matt. 11: 28.

Ingen, som kommit till mogen ålder och varit i någon egentlig beröring med sina medmänniskor, har kunnat undgå att märka, huru här i världen finnes mycken sorg, felslagna förhoppningar, missräkningar i affärsväg och på flera håll verklig nöd. Detta har givit poeter anledning att till och med kalla människan en sorgens son. Under mången leende och lockande yta hyser hjärtat ofta dystra tankar och ängslan för framtiden, så att man bliver en träl under räddhågan för döden. Livet kännes under sådana förhållanden som en börda; ingen glädje för det närvarande, föga hopp för framtiden, och mörker för evigheten.

När samvetet vaknat till besinning och låter höra sin allvarliga röst, sägande till syndaren så-

som profeten Natan sade till David: ''Du är den mannen'''; så känner själen, att *en* nöd är större än all annan, och denna är syndanöden. ''Vad skall jag göra för att bliva frälst?'' är då den fråga, som måste besvaras; och svaret bliver ännu detsamma, som gavs till fångvaktaren i Filippi: ''Tro på Herren Jesus''; vilket också kan uttryckas med de orden: ''Kom till Jesus''. När Petrus tillsamman med Johannes stod inför det stora rådet i Jerusalem, anklagad för att han i Jesu namn botat den lame mannen vid tempelporten, sade han till de fientliga prästerna: ''I ingen annan är frälsningen; ty det är icke något annat namn under himmelen, bland människor givet, i vilket vi skola bliva frälsta''. Och allt sedan dess hava under alla århundraden själar blivit lyckliggjorda för tid och evighet genom tron på den korsfäste och återuppståndne Frälsaren. Var och en gör därför sig själv bäst genom att följa den uppmaning, som gives i vår text: ''Kommen till mig, I alle som arbeten och ären betungade!''

Med hänsyn härtill är tydligen den första fråga, som möter oss, denna:

Vad är det att komma?

Svaret härpå synes för mången mycket svårt, då ju Jesus ej längre är kroppsligen när-

varande bland människorna. Så besynnerligt det än låter, är det dock nu lättare, än det var då. Antag att Jesus ännu gick omkring i Palestina, så kunde icke många av oss få träffa honom. Nu däremot är han genom sin Ande tillgänglig för oss alla. Ett verkligt hinder utgör däremot det köttsliga hjärtats ovilja, då man ej önskar lämna sitt själviska liv i världen; och den, som ej vill komma, kan det ej heller. För att besvara den nu framställda frågan må vi först se till,

Vad de hjälpbehövande på Kristi tid gjorde.

Vi finna då, att de *icke voro nöjda* med sin närvarande ställning, utan ville finna bot. De blinda ville ej förbliva i mörker, de spetälska ej behålla sin orenhet, de lama ej ligga hjälplösa kvar, o. s. v. — De *sökte ej hjälp hos andra,* eller om de så gjort (såsom kvinnan med blodgång) så hade de givit upp försöket. — *Ej heller uppsköto* de, när tillfälle gavs. Så snart folket i en stad eller by fick veta, att Jesus av Nasaret var på platsen, så strömmade de till honom och medförde sina sjuka; de tänkte ej, att de kunde vänta till en annan gång, utan skyndade genast åstad. Så gjorde även den blinde Bartimeus vid vägen; folket sökte tysta

ned honom; men han ropade dess mera, till dess han fick hjälp. Vi se alltså, att de gingo till Kristus för att få bot, i full förväntan att verkligen bliva botade. I korthet sagt: De kände behov av hjälp, kände hjälplöshet i sig själva, samt att Jesus hade både förmåga och vilja att hjälpa dem.

I överensstämmelse härmed står *vad vi måste erfara och göra,* innan vi kunna komma till Jesus. Under ett samtal med judarna förklarade Jesus, att ingen kan komma till honom, utan att Fadern, av vilken han var sänd, drager honom (Joh. 6: 44). Detta dragande till Sonen sker genom den Helige Andes väckande inflytelse på syndaren, vilken på sådant sätt föres till att besinna sin farliga ställning.

Det första härvid är att *känna behov av förlåtelse* och frälsning från synden. Så länge vi leva säkra uti synden och världen samt njuta av köttets lustar och begärelser, kunna vi varken söka eller finna vår Frälsare, utan han går oss ohörd förbi. På oss tillämpas då vad Jesus sade till de otrogna judarna: ''I viljen icke komma till mig, att I mån hava liv'' (Joh. 5: 40). Men när vi verkligen, i likhet med den förlorade sonen, kommit till besinning och beslutat att stå upp och gå till vår Fader, så för-

söka vi ofta att upprätta vår egen rättfärdighet och behaga Gud genom att avlägga vissa mera påtagliga synder samt lyckas kanske till en tid att öva en viss yttre fromhet, behaglig både för oss och för andra. Men emedan vi söka kraften inom oss själva och icke hos Gud, så händer det alltemellanåt, att frestelsen bliver oss övermäktig och vi falla i synd. Vi lära då känna vår egen oförmåga att frälsa oss själva; och detta är en erfarenhet, som visserligen må vara förödmjukande men dock är nödvändig, om vi skola komma i ett rätt förhållande till Gud.

Likaså måste vi lära känna, att ingen annan människa, vore det än den mest ansedde andlige ledare, kan frälsa oss. Det är gott att söka råd och ledning hos dem, vilka själva gått genom den trånga porten och vandra på den smala vägen; de hava kanske prövat på svårigheter, i vilka vi befinna oss, och kunna därför peka på vägen ur dessa. Men förlåtelse för synden, frid med Gud och Andens vittnesbörd om barnaskap äro nådegåvor, som kunna meddelas endast av honom, som talade de ord vilka vi här tagit till text. Innan vi kunna få vår andes behov tillfredsställt, måste vi därför i tro omfatta Jesu nådelöften och lita därpå, att han vill och kan frälsa oss. Sammanfatta vi vad här ovan sagts,

så bliver resultatet, att vi komma till Jesus, då vi med hjärtat nalkas honom såsom den alltid närvarande Frälsaren, längtande och väntande förlåtelse och frälsning av honom, samt verkligen bedja honom därom och tro hans nådelöften, då han försäkrar att han ingalunda skall utkasta den, som kommer till honom.

Vidare hava vi att betrakta,

Vad Kristus lovar åt dem som komma.

Vår text säger: ''Vederkvickelse''. Egentligen betyder ordet här vila, och vi kunna säga, att det betecknar dels befrielse från bekymmer dels full tillfredsställelse för själen.

Människan lever här under en kort tid, i allmänhet icke över femtio år, de flesta kanske icke så länge. I jämförelse med den ändlösa tillvaron härefter är ju vårt liv såsom ett ögonblick, och dock hava vi därunder så många omsorger och besvär. Tanken på uppehälle för oss själva och dem vi äro kallade att försörja, planer och beräkningar för framtiden, politiska och kyrkliga förhållanden inom det land eller mindre samhälle, vari vi äro medborgare, obehagliga minnen och ovissa förhoppningar — allt synes bidraga till att hålla sinnet i oro och jäsning, i en feberaktig stämning som skadar

både själ och kropp. Vi behöva därför lugn och vila, och denna bjudes oss av Jesus. Han vill befria oss från alla frätande hjärtesorger.

Men ej nog därmed. Om vi skola få verklig vederkvickelse, så behöva vi något, som fyller vår själ med glädje. Vi kunna ej nöja oss med tomhet, vi måste hava harmoni och lycka i hjärtat. Världsmänniskan söker denna uti fåfängliga nöjen och förlustelser, i äresjukans tillfredsställande, i stora rikedomar eller vad annat synes lockande för det jordiska sinnet. Jesus bjuder icke på sådant; ty det giver oss blott världens falska frid, som snart förgår och lämnar oss i ett sämre tillstånd än förr. Jesus giver oss däremot den "frid som övergår allt förstånd", om vilken han säger: "Icke giver jag eder såsom världen giver; edert hjärta vare icke oroligt, ej heller försagt" (Joh. 14: 27). Med denna Guds frid följer den sanna glädjen, som ingen kan taga ifrån oss.

Frågas nu,

Åt vilka löftet gives;

så svarar oss Herrens ord: åt "alla, som arbeta och äro betungade"; och dessas antal är visserligen ej litet.

Här är ingen skillnad på folk eller ras. Som-

liga tyckas mena, att Kristi religion passar för vita och civiliserade människor, men ej för indianer, negrer, hottentotter, o. s. v. Att ett sådant påstående är alldeles ogrundat, visar med full tydlighet vår tids missionsverksamhet. Den av sina synders börda tryckte afrikanen, hinduen, malayen och kinesen kommer till Jesus, får frid i själen och lever sedan lycklig, även då han får lida förföljelse för sin tro.

Ej heller är i detta hänseende någon skillnad mellan lärd och olärd. När hjärtat är bedrövat och betungat, är Kristus, som dog för våra synder och uppstod till vår rättfärdighet, den säkra grund varpå vi alla få bygga; och vi känna att den står säker under alla stormar. — I Jesu tro vinnes frid av ung och gammal, av folk med moralisk karaktär och av uppenbara syndare, blott de vilja komma och nedlägga sin börda vid hans kors.

De tunga bördor, på vilka vi bära, kunna vara av olika art. Fattigdomen trycker mången, och de fattiga hava vi ofta i vår närhet. En familjefader blir kanske utan arbete, och han undrar var han skall få penningar till mat, husrum och kläder för de sina. En änka, som förlorat sin make vilken var familjens försörjare, står måhända omgiven av hungrande barn.

Sjukdom hemsöker allt emellanåt familjerna samt medför både lidande och dryga omkostnader. Eller får man lida av människors fiendskap, medan man gärna ville leva i fred med alla, av orättvis behandling även då man vill göra andra rätt, av förtryck från överordnades sida, o. s. v. — allt görande livet tungt och sinnet dystert. Gott är det då att få komma till honom, om vilken det är skrivet: ''Därigenom, att han själv har lidit och varit frestad, kan han hjälpa dem, som frestas'' (Ebr. 2: 18).

Särskilt gäller dock denna Jesu inbjudning dem, vilka känna sig betungade genom syndaskuld och oroligt samvete, genom sitt hjärtas ondska och orenhet (Matt. 15: 19), genom inre frestelser, dem de hava svårt att övervinna, eller genom hemska tvivel och mörka tankar, vilka stundom synas skola rycka undan trons grundvalar. Då är det gott att finna trygghet hos den trofaste löftesgivaren, vilken talat orden i vår text och gärna vill hjälpa alla, som genom honom komma till Gud.

Vi vilja vidare i korthet betrakta,

Vilken det är, som giver löftet.

Om någon av oss vanliga människor skulle bjuda alla personer, som känna sig betungade,

att komma och lova dem vederkvickelse, så skulle vi med rätta kalla detta för gäckeri, eller anse att han förlorat förståndet. För att giva och hålla ett sådant löfte fordras mera än mänsklig vishet och kraft. Det måste komma från någon, åt vilken är ''given all makt i himmelen och på jorden'' (Matt. 28: 18), från honom som är både Guds Son och Människosonen, och som åter intagit ''den härlighet, som han hade hos Fadern, innan världens grund var lagd''. Genom sin Ande, som han lovade att sända när han själv gick bort, leder han ännu mänskligheten och fullbordar dess frälsning på den grund, som han lagt genom sin försoning. Genom denna sin Ande är han alltid närvarande hos oss, känner våra behov och är redo att avhjälpa dem. Han kom till denna världen för att uppsöka och frälsa de förlorade samt giva sin frid, där förr rådde mörker, förvillelse, synd och fördömelse. Han har nu själv berett allt, som vi behöva till vederkvickelse, nämligen syndernas förlåtelse, hjärtats helgelse och slutlig frälsning. Därför kan han också med full rätt bjuda till sig alla, som arbeta och äro betungade, emedan han öppnat för dem en säker väg till befrielse från alla bördor. Han är själv ''vägen och sanningen och livet''; genom ho-

nom komma vi till den himmelske Fadern samt vinna sålunda det eviga livet, vilket består uti att känna den ende sanne Guden och den han har sänt, Jesus Kristus (Joh. 17: 3).

Villkoren för detta löftes åtnjutande

äro att känna behov av Jesus såsom Frälsare samt att verkligen komma till honom i tro. En människa, som säger: "Jag är rik och har överflöd och behöver intet", och icke vet, att hon är "den eländige och jämmerlige och fattige och blinde och nakne" (Upb. 3: 17), bryr sig ej om att uppsöka honom, som är "syndares vän" och har lovat att ej förskjuta den som kommer till honom. Men det hjärta, som längtar efter något bättre än vad världen kan giva och som därför "hungrar och törstar efter rättfärdigheten" (Matt. 5: 6), har löfte att få sin längtan tillfredsställd. Jesus bliver själv hennes rättfärdighet, ej blott tillräknad till syndernas förlåtelse utan också inneboende i själen såsom en kraft till vandring i Frälsarens fotspår.

Vi måste också verkligen komma till Jesus i tro. Det är icke nog med en förståndsuppfattning av frälsningens väg eller en önskan att bliva frälst; vi måste "stå upp och gå till vår Fader" (Luk. 15: 18). Detta kan var och en

som vill, icke av egen kraft, men väl i förtröstan till honom som sagt, att "hans kraft är mäktig i de svaga". I bön till Herren vinna vi den styrka som eljest fattas oss, i det hans helige Ande hjälper oss att segrande genomgå alla prövningar och övervinna alla hinder.

Den själ, som sålunda kommit till Jesus samt blivit delaktig av hans frid, och som sedan kastar alla sina bekymmer på honom, får erfara sanningen av vad Johannes säger, att "om vi vandra i ljuset, såsom han är i ljuset, så hava vi gemenskap inbördes, och Jesu Kristi, Guds Sons, blod renar oss från all synd" (1 Joh. 1: 7).

Oket och Bördan.

Tagen på eder mitt ok och lären av mig; ty jag är mild och ödmjuk i hjärtat, och I skolen finna ro till edra själar. Ty mitt ok är ljuvligt, och min börda är lätt.
Matt. 11: 29, 30.

Uti 20—24 verserna av det kapitel, ur vilket ovanstående text är hämtad, läsa vi att Jesus förebrådde de städer, i vilka hans flesta underbara gärningar blivit gjorda, därför att de icke omfattat den frälsning, som han erbjudit dem. Några av dessa städer: Korasin, Betsaida och Kapernaum, nämnas särskilt; och om den sista säges, att den (genom Jesu välsignelserika verksamhet) varit upphöjd till himmelen, men genom att förkasta Jesus berett åt sig det ödet att bliva nedstörtad till avgrunden — en utsaga som gått så i fullbordan, att man nu ej ens med säkerhet vet var det låg, utan blott kan gissa

på en ruinhög vid stranden av sjön Gennesaret.

I samband härmed omtalas (i v. 25, 26), att Jesus prisade sin himmelske Fader, för det han dolt sanningen för självkloka och uppenbarat den för barnasinnen. Detta påminner oss om ett annat tillfälle, då Frälsaren tog ett barn och ställde det mitt ibland sina lärjungar samt sade till dem, att de alls icke skulle komma in i Guds rike, om de icke mottogo det såsom barn.

Slutligen uttalar Jesus i de sista verserna av detta kapitel sitt innerliga deltagande med de skaror av nödlidande, vilka samlades omkring honom för att få hjälp till kropp och själ. Dessa arma människor voro i sanning beklagansvärda. Av den romerska överheten och dennas underlydande landshövdingar eller småkonungar voro de tryckta med odrägliga skatter, stundom även kroppsligen misshandlade utan skydd av domare och tjänstemän. Våld gick ofta framför rätt, och röverier voro helt vanliga. Därför hölls folket nere i fattigdom; ty om någon lyckades spara och förvärva något, så hade han ingen säkerhet att få behålla det. Så förhöll det sig med borgerliga affärer.

I det kyrkliga var ställningen icke bättre. Obarmhärtiga och rovgiriga präster, skriftlärda

och fariséer fordrade av det fattiga folket avgifter till templet, till offer och för särskilda förrättningar. Utom de i Moses lag givna föreskrifterna, vilka voro svåra nog att alltid iakttaga, hade under århundradenas gång därtill lagts en mängd småaktiga bud, de s. k. ''fädernas stadgar'', vilka för den samvetsgranne juden blevo odrägliga bördor utan att i verkligheten föra honom närmare Gud, ehuru de gåvo anledning till misslyckade försök att upprätta en egen rättfärdighet.

Tryckta av fattigdom och med ett betungat samvete, ledo de ofta därjämte av sjukdomar, förorsakade till stor del av det osunda levnadssätt vartill nöden tvingade dem. Spetälska, blinda, döva, månadsrasande, förlamade och vansinniga mötte man överallt, och onda andemakter rådde över många. Allt detta visade en sorglig bild av mänskligt elände, som på det djupaste grep Jesu medlidsamma hjärta, så att han ''ömkade sig över dem, då de voro såsom får utan herde''.

Av de ord, varmed han tilltalade dem (v. 28—30), hava vi behandlat början i näst föregående betraktelse; och vi vilja nu säga något om det övriga.

Ok och börda

voro uttryck, som hos judarna ofta begagnades om religiösa plikters iakttagande samt om "fädernas stadgar", och det med rätta; ty de voro något som tryckte deras hjärtan, då de visserligen hade över sig lagens tvång men icke kände till den evangeliska frihet, varmed Kristus ville befria dem. Jesus såg nu det stackars folket taga på sig fariseernas ok utan att få ro och lättnad; han bjöd dem därför att komma till sig, och genom honom till den himmelske Fader, som så älskade världen, att han utgivit sin Son till dess frälsning.

I samband härmed vilja vi också påminna därom, att kristlig frihet icke är detsamma som självsvåld; ty Kristus har verkligen ett ok och en börda. Å andra sidan, är kristlig tukt icke detsamma som träldom, ty hans ok är ljuvligt och hans börda är lätt. — Först anmärka vi således, att

Kristus har ett ok;

ty i vår Frälsares religion finnes något förbindande; ingen kan vara hans lärjunge utan att underkasta sig de villkor, som han föreskriver. Hit hör först

Lydnad för Jesu ord såsom lärare.

Så sade han till sina lärjungar (i Luk. 6: 46): "Varför kallen I mig Herre, Herre och gören icke vad jag säger?". Och på ett annat ställe säger han: "Älsken I mig, så hållen mina bud" (Joh. 14: 15). Denna lydnad är dock ej av samma slag som den tvungna undergivenhet, vilken judarna måste visa Moses lag vid äventyr att annars mista livet; utan lydnaden är den evangeliska villigheten att av kärlek till Frälsaren göra honom till viljes. För att kunna sålunda uppfylla vår plikt mot Herren måste vi hava fått samma sinnelag som Jesus, så att vi till anderiktning överensstämma med honom och kunna av hjärtat säga: "Din vilja, min Gud, gör jag gärna" (Ps. 40: 9). På sådant sätt bliver hela vår livsåskådning kristlig; vi betrakta livets företeelser och erfarenheter på samma sätt som vår Frälsare gjorde, samt följa honom såsom vår ledare i både lära och vandel.

Ett annat villkor, då vi taga på oss Kristi ok, är att

Förlita på honom såsom vår försonare.

När Johannes döparen vid början av Jesu lärareverksamhet såg honom komma gående, sade han: "Se Guds Lamm, som borttager värl-

dens synd'' (Joh. 1: 29). Om försoningen såsom en lära råda, som vi väl veta, olika uppfattningar bland de kristna; och den gamla, stelt juridiska betalningsteorien har säkerligen ej mycket stöd i bibel eller sunt förnuft; ej heller drives den i allmänhet på samma ensidiga sätt som en tid var fallet. Vi påstå icke, att vi kunna fullt förklara allt, som härmed står i samband. Men försoning betecknar förening; och här är frågan om förening mellan människan och Gud, så att syndaren återfinner sin himmelske Fader . Att tro på Kristus såsom försonare innebär för oss att omfatta honom såsom den, vilken framburit ett evigt gällande offer för världens, och således även för våra, synder (1 Joh. 2: 2), samt genom honom komma till förening med Gud. —

Med lärjungaskap följer också ett beslut att

Bära Kristi kors.

Så säger Jesus (i Luk. 14: 27): ''Vilken som icke bär sitt kors och följer efter mig, han kan icke vara min lärjunge''. Det är icke Guds mening, att vi skola i allt hava det bekvämt här i livet, och sådant skulle icke vara oss till verklig välsignelse En oavbruten medgång i det jordiska innebär en fara för vårt eviga väl; och

långt ifrån att knorra över de motgångar, som möta oss under vandringen, borde vi tacka Herren, när vi få känna hans tuktan. Så säger ju aposteln (i Ebr. 12: 11): ''All aga synes för tillfället icke vara till glädje utan till sorg; men sedermera bär den rättfärdighetens fridsfrukt för dem, som genom henne blivit övade''. Likasom vår Frälsare utan att knota tog på sig det obeskrivligt svåra kors, som lades på honom av hans himmelske Fader, så äro vi kallade att i Jesu efterföljelse bära det kors, som han lägger på oss.

Kristus håller oss i tukt.

Då vi tillhöra Herren Jesus, så äro vi ej längre våra egna utan äro bundna av hans heliga vilja, vilken då bliver vår högsta lag och avser att hos oss utbilda samma sinnelag, som fanns hos Mästaren själv. Till *lynne och karaktär* vill han göra oss ödmjuka, såsom han själv var mild och ödmjuk i hjärtat; allt högmod och egenkärlek är för honom en styggelse. Han vill lära oss att förlåta våra medmänniskor, likasom vi fått förlåtelse av Gud. Likasom vi fått barmhärtighet, så vill han, att vi skola öva denna kristliga dygd, ja till och med älska våra fiender och bedja för dem. Vårt *tal* bliver un-

der hans Andes ledning sant, rent och tuktigt, gagneligt för dem med vilka vi umgås, samt värdigt en Herrens lärjunge. Allt falskt, fåfängt och ruttet tal driver han ut ur hjärta och mun, såsom aposteln säger: ''Edert tal vare alltid ljuvligt, med salt kryddat'' (Kol. 4: 6). Hela vårt *uppförande* bliver, i den mån vi taga uppå oss Kristi ok, sådant att det behagar Gud och tjänar våra medmänniskor till välsignelse, och vi söka ''avhålla oss från allt slags ont'' (1 Tess. 5: 22).

Kristi ok gör också vandringen jämn och stadig. I österlandet användes oxar mycket mera än hästar vid åkerbruk; och oxarna sammanokades två och två vid plöjning, såsom även nu brukas på många trakter, särskilt i Sverige. Så länge dessa djur ännu voro ungnöt, sprungo de omkring i skog och på fält samt svängde om efter eget behag. Men när de blivit inkörda och med oket på nacken spända för lasset eller plogen, så hoppa de ej omkring såsom ystra kalvar utan vandra framåt med fasta steg, dit som körsvennen driver dem. Kristi ok, känslan av ansvar inför honom och angelägenheten att väl representera hans sak inför världen, gör också vår vandring genom livet mera stadgad, då vi besinna, att vi ej längre äro våra egna utan leva

för Herren och vilja förhärliga honom i all vår umgängelse. —

Men om vi således veta och känna, att Kristus verkligen lägger på sina lärjungar ett ok, så må vi ingalunda föreställa oss, att dessa behöva därunder gå tungsinta och nedslagna. Sådant är alls icke förhållandet; utan

Kristi ok är ljuvligt, och hans börda är lätt.

I vår text lovar oss Frälsaren, att vi skola "finna ro" till våra själar. Utan att vi taga på oss hans ok finna vi icke någon verklig ro; ty innan vi komma till honom, kastas vår levnads farkost hit och dit av stormar och vreda vågor på världslivets ocean. Tvivel och ovisshet oroa oss med avseende på framtiden, särskilt i fråga om den evighet som följer på det korta jordelivet. Mången skulle kanske önska, att allt vore slut med graven; men samvetet vittnar om en redovisning inför Kristi domstol för det sätt varpå vi handlat medan vi levde; och syndaren känner att han ej är beredd att möta denna dom. Till de jordiska sorgerna lägges därför en gnagande oro med hänsyn till evigheten. Under detta tillstånd saknar han också kraft att övervinna frestelserna, så att han får känna sanningen av Jesu ord: "Var och en, som gör synden, är

syndens träl'' (Joh. 8: 34). — Vi anmärka vidare, att

Kristi ok överensstämmer med sanning och verklighet, i motsats mot de många fantastiska läror och planer som förekomma bland människorna; hans ledning är därför alltid pålitlig. Hans *lära* är värd att omfattas i tro; ty han kom från sin härlighet hos den himmelske Fadern och kunde därför säkrare än någon vanlig lärare uppenbara för oss ''Guds vishet'' (1 Kor. 1: 24). Hans *försoning* är värd att mottagas; ty den giver oss verklig frälsning. Så bevisar sig Jesus för den, som på allvar anammar honom, vara en Guds kraft till lösgörelse från det gamla syndalivet, ej blott en teologisk förståndsuppfattning utan en inflytelse som omskapar hela vandeln, då vi ''bliva delaktiga av Guds natur'' (2 Pet. 1: 4), och vår religion sålunda förverkligas i livet. Kristi *vilja* är värd att lydas, ty den gör vår vilja lik Guds allgoda vilja, vars åtlydnad just är den sanna religionen framträdande i livet.

Kristi ok låter oss känna Guds välbehag.

Judarna på Kristi tid hade visserligen, såsom vi i början av denna betraktelse antydde, den börda som låg uti de många föreskrifter,

vilka innehöllos så väl i den mosaiska lagen som i den mängd ''fädernas stadgar'', vilka med tiden hopats däruppå; men de hade icke den ljuvlighet, som innehålles i Kristi evangelium. Någon lättnad i sina bördor kunde de icke få av sina skriftlärda och fariséerna; men Jesus förbarmade sig över de olyckliga och visade dem en bättre väg. Även bland oss finnas ju de, vilkas religion är snarare en börda än ett glädjeämne, emedan de ej funnit livet i Guds Son, ehuru de söka genom noggrant iakttagande av kyrkliga ceremonier och bud tillfredsställa Gud och sitt eget samvetes krav.

I motsats härtill få Guds barn erfara frid och glädje i förening med Frälsaren, då de känna, att ''Guds kärlek är utgjuten i deras hjärtan genom den Helige Ande, som har blivit given åt dem'' (Rom. 5: 5). Så bliver oket verkligen ljuvligt, emedan det bäres i förening med honom, som bar korset för oss. Detta är den sanna lyckan; den låter oss förnimma Andens vittnesbörd med vår ande om barnaskap och delaktighet i det himmelska arvet, samt försäkrar oss att vi vid vandringens slut skola mottagas uti ''evinnerliga hyddor''.

Om vi med villigt hjärta mottaga Kristi ok, så få vi

Ett därtill passande sinnelag.

Det har på oss en omskapande inflytelse, så att vi få erfara den "födelse ovanefter", varom Jesus talade med Nikodemus (Joh. 3: 3—8). Denna sinnelagets förvandling är ett gudomligt nådeverk, som ingen världslig vishet, ingen blott kyrklig kristendom, ingen egenrättfärdighet och lagträldom kan åstadkomma eller ersätta, men vilket erfares uti den själ som i tro omfattar Guds nådelöften. Så säger Herren (i Ebr. 8: 10): "Jag skall giva mina lagar i deras sinne och skriva dem i deras hjärtan; och jag skall vara deras Gud, och de skola vara mitt folk". Då får själen "lust till Guds lag efter den invärtes människan", och det bliver hjärtats behov att dyrka Gud i anda och sanning. Man har då kommit i "den frihet, varmed Kristus befriat oss", och låter ej längre fånga sig under något träldomsok, varken av syndalustarna och världsligheten eller av en blott ceremoniel gudstjänst. Kristi ok har då blivit ljuvligt, och hans börda lätt. —

Slutligen påminna vi därom, att

Kristi ledning förbereder oss för inträde i himmelen.

Den eviga härligheten är ju målet för alla

Guds barn. Mot densamma riktar vår ande sina blickar, och inom dess förlåt har vårt hopp kastat sitt ankare. Endast genom en salig odödlighet får vårt jordeliv någon egentlig betydelse.

Här är mycket ännu dunkelt; och vår inskränkthet gör, att vi måste lämna många frågor obesvarade. ''Jag har ännu mycket att säga eder'', sade Jesus till sina lärjungar (Joh. 16: 12); ''men I kunnen icke nu bära det'', och ehuru Anden sedan uppenbarat åtskilligt, återstår säkerligen mycket, som vi först i evigheten kunna fatta; men där vänta vi att få den fullkomliga insikten uti hans lärdomar och frälsningsplan. Där få vi med förklarad tunga lova honom, som offrat sig för att frälsa oss. Där skall den, vilken här burit korset för hans skull, krönas med livets ovanskliga krona.

Herren har lovat, att ''de, som så med tårar, skola skörda med jubel'' (Ps. 126: 5). Jesu trogna vittnen måste ofta se med sorg, att deras arbete har vida mindre framgång, än de önska och vänta; men Herren, som ser till hjärtat och främst söker trohet hos sina skaffare, skall vid arbetsdagens slut möta dem med nådelönen och bjuda dem att gå in i sin Herres glädje.

Vandring med Jesus.

> Såsom I nu haven mottagit Herren Kristus Jesus, så vandren i honom, rotade och uppbyggda i honom och befästade i tron, såsom I haven blivit lärda, överflödande i henne med tacksägelse.
>
> Kol. 2: 6, 7.

Ehuru aposteln Paulus, då han skrev detta brev, icke hade besökt staden Kolosse i Mindre Asien, där genom hans medarbetare Epafras en kristen församling blivit grundad, var han dock personligen bekant med en eller annan av denna församlings medlemmar, såsom Arkippus och Filemon, vilka träffat Paulus under dennes missionsresor. Han kände sig därför innerligt förbunden med de kristna i Kolosse, då han fått höra om deras fasta tro på Herren Jesus och broderliga kärlek till alla Guds barn. Likasom aposteln var angelägen, att syndare måtte bliva frälsta och komma till sanningens kunskap, så

låg det honom också hårt om hjärtat, att de troende måtte bevaras i nåden och "vandra värdigt Herren, honom till allt behag" (Kol. 1: 10). Iakttages icke detta, så inkommer snart i Guds församling ett världsväsende, till en början av finare art men med tiden hos många slutande med verkligt avfall från Gud. I de verser, som vi här tagit till text, framhålles kraftigt nödvändigheten att ej blott komma in genom den trånga porten utan också fortfarande gå på den smala vägen, till dess man når det saliga målet vid jordelivets slut.

Med ledning av de apostelns ord, som ligga för oss, vilja vi i korthet betrakta den stora gåvan, den heliga kallelsen och den höga förmånen, som vi hava såsom Guds barn.

1. *Den stora gåvan är Kristus.*

I den välkända versen Joh. 3: 16 säger Jesus: "Så älskade Gud världen, att han utgav sin enfödde Son, på det att var och en, som tror på honom, icke må förgås utan hava evigt liv". Och om denne Guds Son säger aposteln Petrus: "Det är icke något annat namn under himmelen, bland människor givet, i vilket vi skola bliva frälsta" (Apg. 4: 12). I dessa två texter hava vi kärnan av evangelium, det glada budskapet

om en nåderik himmelsk Fader, vilken genom sin Son öppnat vägen till evigt liv för var och en, som vill bliva frälst. Såsom vår Skapare satte Herren oss här på jorden, för att i lydnad för honom och under hans beskydd leva lyckliga i detta livet; och då människan föll i synd, har han såsom vår återlösare öppnat oss vägen till ett återvunnet paradis — allt bevisande hans stora nåd och kärlek till mänskligheten.

Genom att mottaga denna över all beskrivning välsignelserika gåva bliva vi Guds barn, såsom vi se av löftet i Joh. 1: 12. Vi bliva då ''uttagna från mörkrets välde och försatta i Guds älskade Sons rike'' (Kol. 1: 13), delaktiga av alla rättigheter som åtfölja medlemskap i Guds familj, såsom frid, fröjd och trygghet här i tiden samt efter vandringens slut ett evigt liv.

På många ställen i Guds ord, både i gamla och i nya testamentet, framhålles kraftigt, att frälsningen är en fri nådegåva, som skänkes för intet åt ångerfulla syndare. Hos profeten Jesaja läsa vi (i 55 kap.) en uppmaning till alla törstiga att komma och dricka, och till dem, som ej hava penningar, att komma och köpa för intet; och i liknelsen om den skuldsatte tjänaren säger Jesus, att husbonden förbarmade sig över

honom och efterskänkte vad han var skyldig (Matt. 18: 27). Ingen av oss kan försona de synder han begått; allt, som vore oss möjligt, skulle vara att "gå och icke synda härefter" (Joh. 8: 11), ehuru även denna tillsägelse ingalunda alltid åtlydes Ej heller kunna vi förtjäna Guds nåd — ett uttryck som för övrigt innebär en motsägelse, då det ju ligger i begreppet "nåd", att den är oförtjänt.

Kristus, Guds stora gåva, *bör* av oss *mottagas fullkomligt* eller, såsom de gamla teologerna uttryckte sig, i alla sina ämbeten, såsom vår *profet,* vår *överstepräst* och vår *konung;* ty om vi så mottaga honom, komma vi därigenom uti fullkomlig förening med Gud.

Såsom profet är Kristus vår gudomlige lärare; så att vad han förkunnat om sin himmelske Faders förhållande till oss, om vår uppgift såsom hans lärjungar, och om den evighet som väntar oss efter detta livets slut, av oss mottages såsom fullkomlig sanning. Om redan under tiden före Jesu ankomst till världen det fanns vishetslärare, vilkas lärjungar hade så stort förtroende för dem, att vad de sade antogs för fullkomligt sant, så gäller detta i än högre grad för oss om Jesus Kristus, vår Mästare.

Såsom överstepräst har Jesus "genom sitt eget blod en gång för alla ingått i helgedomen, sedan han vunnit en evig förlossning" (Ebr. 9: 12). "Och därför är han medlare för ett nytt förbund, på det att, sedan död har skett till återlösning från överträdelserna under det förra förbundet, de kallade skulle få det eviga arvets löfte" (v. 15). Jesus Kristus förenar i sin person både offerprästen och offerlammet; han är medlaren och försonaren; och genom honom komma vi till Gud samt undfå syndernas förlåtelse och rening från synden. Vi behöva alltså ej längre några mänskliga offerpräster eller medlare.

Kristus är också vår konung, vilken vi såsom hans trogna undersåtar hylla och lyda. Här på jorden var han tjänares tjänare, där uppe är han "konungars konung och herrars herre". "Han måste regera, till dess han har lagt alla sina fiender under sina fötter" (1 Kor. 15: 25). "Då skall även Sonen själv varda underlagd den, som har lagt allt under honom, på det att Gud skall vara allt i alla" (v. 28).

Såsom kristna erkänna vi vår skyldighet att vara varje laglig mänsklig överhet undergivna i vad detta timliga angår; i annat fall vore all ordning inom samhället omöjlig, och anarki

skulle inträda. Men denna undergivenhet har sin bestämda gräns uti det apostoliska ordet: "Man måste lyda Gud mer än människor" (Apg. 5: 29). När det gäller att lyda Kristus, vår himmelske konung, är däremot vår lydnad obegränsad; ty han kan icke befalla oss något, som strider emot Guds vilja. Människors tolkning av hans ord kan vara felaktig; men så snart vi förvissat oss om hans vilja, hava vi att helt enkelt följa den.

När vi "mottaga Herren Kristus Jesus", är detta en allvarlig handling, ett beslut som gäller för hela livet. Den, som vill bliva Jesu lärjunge, uppmanas av honom att "sätta sig ned och beräkna kostnaden"; och han tillägger: "Var och en av eder, som icke försakar allt vad han äger, kan icke vara min lärjunge" (Luk. 14: 28, 33). När vi skänkt oss själva och allt vad vi äga åt Herren, äro vi icke längre våra egna utan leva för honom, förvalta vad vi fått såsom hans tjänare och vilja lyda honom i allt.

2. *Den heliga kallelsen.*

Denna uttryckes i korthet genom apostelns ord: "Vandren i honom". Under vårt jordeliv fortskrida vi mot evigheten; och under van-

dringen böra vi ständigt hava sällskap med Jesus. ''Allt vad I gören med ord eller gärning'', säger aposteln, ''det gören allt i Herren Jesu namn, och tacken Gud Fader genom honom'' (Kol. 3: 17).

Här i världen äro Guds barn ''gäster och främlingar'', vilka söka och vänta ''ett bättre fädernesland, nämligen det himmelska''; och vägen dit har Jesus utvisat, då han sade: ''Jag är vägen och sanningen och livet; ingen kommer till Fadern utan genom mig'' (Joh. 14: 6). Om vi i tro sluta oss till honom såsom ledare, äro vi säkra att icke fara vilse utan slutligen nå vandringens mål; men utan hans ledning sväva vi i ovisshet, omgivas av andligt mörker och äventyra att slutligen lida skeppsbrott.

Att ''vandra i Kristus'' är att vandra såsom han vandrade, eller att ''vara så till sinnes som Kristus Jesus var'' (Fil. 2: 5). Det innebär alltså ej blott att hava honom till lärare och ledare (vilket ju också är nödvändigt) utan även att bliva till sin karaktär och hela själsriktning lik vår Frälsare, så att mellan honom och oss uppstår och allt mera utvecklas en andegemenskap, och vi ''bliva delaktiga av Guds natur'' (2 Pet. 1: 4). Likasom Jesus under sin vistelse här på jorden representerade sin

himmelske Fader, så bliva vi nu, sedan han återvänt till härlighetens land, hans vittnen och representanter bland människorna; och detta är den högsta och skönaste kallese som någon kan få. I sammanhang härmed vilja vi nu betrakta några drag uti vår Frälsares liv. Vi märka så först hans stora *nit för Guds sak.* När Jesus, upprörd över det grova ohelgandet av templet, utdrev från tempelgården dem som därinne idkade kreatushandel och växelrörelse, erinrade sig hans lärjungar det som står i Ps. 69: 10: "Nitälskan för ditt hus har förtärt mig". Allt, som vanärade hans himmelske Fader, var för Jesus en styggelse, och bör så vara för oss vilka bedja till honom: "Helgat varde ditt namn".

Innan vi kommit i rätt förhållande till Gud, rädas vi för honom, och hava skäl därtill om vi älska synden; ty för henne "är vår Gud en förtärande eld" (Ebr. 12: 29). När vi sedan i tro och kärlek kommit till Frälsaren, så befrias vi från rädslan, såsom Johannes säger: "Räddhåga är icke i kärleken, utan den fullkomliga kärleken utdriver räddhågan" (1 Joh. 4: 18). Men alltid förbliver hos Guds barn en känsla av djupaste vördnad för Guds heliga majestät

och tacksamhet för hans välgärningar samt nit för hans rike.

En annan egenskap hos Jesus, vari vi äro kallade att likna honom, är hans *obegränsade kärlek* till människorna, vilka hos honom sökte tröst och hjälp. Han var kommen till världen för att uppsöka och frälsa de förlorade; och ehuru vi ej kunna utföra det verk som han gjorde, är det oss dock möjligt att verka för medmänniskors både andliga och lekamliga välfärd; och vad vi i detta hänseende kunna göra, det vilja vi ock, om vi fått Jesu sinnelag.

Jesus säger om sig själv: "Jag är *mild och ödmjuk* i hjärtat" (Matt. 11: 29); och detta är ett karaktärsdrag hos hans sanna lärjungar. De känna, att de i sig själva äro fattiga syndare; de hava ingen egen förtjänst att berömma sig av; och att de äro frälsta, beror uppå Guds oförskylda nåd. — Se vi någon, som kallar sig kristen och dock visar sig stolt, snarsticken, egenkär och angelägen om människors beröm, så kunna vi sluta därtill, att hans religion är fåfäng; ty verklig gudsfruktan gör oss små i våra egna ögon.

Om Jesus säges, att han "*var trogen* mot den, som hade gjort honom till vår bekännelses apostel och överstepräst" (Ebr. 3: 1, 2). Så

är det ock vår kallelse att visa trohet uti allt, vartill Herren sätter oss, såsom vi läsa uti 1 Kor. 4: 2: "Så söker man nu hos förvaltarne intet annat, än att var och en skall finnas trogen". Varje kristen har någon uppgift inom Guds församling på jorden, något pund att förvalta för husbondens räkning; och om vi gräva ned detta i jorden, i likhet med den late tjänaren (Matt. 19: 20—24), så skola vi gå miste om nådelönen, såsom han gjorde.

Kraften att sålunda likna vår Frälsare och vandra i hans gemenskap finnes icke hos oss själva; men den står oss till buds, om vi vända oss till honom i bön, betrakta hans heliga liv, låta hans helige Ande genomtränga vårt väsende och förtrösta på honom i allt vad vi tänka, tala och göra.

3. *Den höga förmånen.*

Denna finna vi uttryckt uti apostelns ord, att vi bliva "rotade och uppbyggda i honom och befästade i tron". Guds barns fasthet i Kristus framhålles här under två bilder: ett *väl rotat träd* och en *fast byggnad.*

Då man ser ett träd, iakttager man ovan marken dess stam, grenar, löv, blommor och frukter; men alla dessa skulle icke kunna bestå

någon längre tid, om de ej fortfarande stode i samband med roten; och de skulle aldrig hava kommit till, om ej roten först varit där och hämtat näring ur marken. Den är visserligen dold under jordytan, men ligger till grund för hela trädets liv.

Roten fäster trädet i marken, så att det där får behövlig stadga och kan motstå stormarna. I lugnt väder gör det ju mindre, huru vitt omkring roten är utbredd, eller huru djupt den har trängt ned i jorden; men när en våldsam vind stryker fram, faller det träd, som sj har tillräcklig rot. På samma sätt förhåller det sig med vårt andliga liv. Så länge allt går efter önskan och vi njuta av egna känslor samt deltagande vänners umgänge, bliver vår tro utan någon egentlig prövning. Men när syndafrestelser, världens fiendskap, timliga förluster och missräkningar i affärsväg, sjukdom, fattigdom eller andra svårigheter liksom störta sig över oss och vilja förbittra livet — då prövas vår fasthet i tron, och det blir fråga om dennas äkthet. Då gäller det, huruvida ''vår beprövade tro befinnes mycket dyrbarare än det förgängliga guld, som prövas i eld, till lov, ära och pris vid Jesu Kristi uppenbarelse'' (1 Pet. 1: 7).

En annan lärdom giver oss bilden av roten och trädet. När stormarna skaka trädet, utsänder detta allt flera och starkare rötter för att så mycket säkrare fästa detta i jorden och betrygga dess bestånd. Så drivas Guds barn genom lidanden och svårigheter att desto bestämdare ansluta sig till sin Frälsare och hålla fast vid det eviga livet samt Guds sköna nådelöften; ty när vi finna, huru opålitligt allt jordiskt är, så sätta vi ett mycket högre värde på den förmånen att få vara medborgare uti ''ett rike, som icke kan bäva'' (Ebr. 12: 28).

''Uppbyggda i honom'', säger aposteln i vår text. På ett annat ställe säger aposteln Petrus till sina trosbröder, att de skulle låta sig ''såsom levande stenar uppbyggas till ett andeligt hus'' (1 Pet. 2: 5), antydande ett framåtskridande i Herren Jesus Kristus, då den ena levande stenen lägges till den andra, så att ''hela byggnaden sammanfogas och växer till ett heligt tempel i Herren'' (Efes. 2: 21). Så bliver hela församlingen ej blott en kyrka i yttre måtto utan även en ''Guds boning i Anden'' (v. 22).

Denna andliga byggnad skrider allt mera mot sin fullbordan; och varje enskild kristen kan betraktas ej blott såsom en levande sten

uti Guds församling utan också såsom "ett Guds tempel, i vilket Guds Ande bor" (1 Kor. 3: 16); och i denna vår egenskap böra vi se till, att Anden får uppbygga vår karaktär av bästa material ("guld, silver och dyrbara stenar"), sådant som består för evigheten, då "dagen" prövar det i eld (1 Kor. 3: 13).

Slutligen uppmanar aposteln Paulus sina trosbröder att vara "överflödande i tacksägelse". Detta antyder den troende själens segerfröjd. Och vi hava såsom Guds barn, frälsta för tid och evighet, i sanning många glädjeämnen.

Vi betänka vad Jesus gjort för oss. Han kom från sin härlighet hos den himmelske Fadern för att försona oss arma syndare med Gud. Han lösgjorde oss, då vi i tro mottogo honom, från mörkrets väldighet och försatte oss in i sitt välsignade rike, som är rättfärdighet och frid och fröjd i levande Gud. Och han bjuder oss att vid slutet av vandringen genom jordelivet inkomma i det eviga hemmet med de många boningarna, dit han gått förut för att bereda oss rum.

Vi känna oss tacksamma till vår Gud, för det han bevarat oss under de många faror till kropp och själ, varav vi varit och fortfarande

äro omgivna. Somliga av dessa hava vi lärt känna, andra äro oss säkert okända; men vi trygga oss vid det sköna löftet, att "för dem, som älska Gud, samverkar allt till det bästa" (Rom. 8: 28). Herren leder så väl vårt liv i dess helhet som våra särskilda erfarenheter till ett lyckligt resultat, så att vi kunna tryggt lämna framtiden i hans hand. Vi känna oss vissa om slutlig seger; ty "intet skall skilja oss från Guds kärlek, som är i Kristus Jesus, vår Herre" (Rom. 8: 39).

Må vi därför låta Guds Ande tala i våra hjärtan och leda våra steg på den smala himlavägen; så att vi allt mera dragas uppåt och hemåt, till dess vi få inkomma i "den levande Gudens stad, det himmelska Jerusalem" och där möta "de otaliga änglarna och högtidsskaran och församlingen av de förstfödda, som äro uppskrivna i himmelen, och de fullkomnade rättfärdigas andar" (Ebr. 12: 22, 23)!

Skatten och hjärtat.

Där eder skatt är, där är ock edert hjärta. Luk. 12: 34.

Vår Frälsare talade ofta till sina lärjungar om *de jordiska ägodelarnas* rätta bruk och om deras missbruk. Så sade han en gång (i Matt. 6: 24): "I kunnen icke tjäna Gud och Mammon" ("tjäna" betyder här att såsom livegen tillhöra). Mammon betecknade då rikedomen, vilken av hedningarna dyrkades såsom en gud och ännu är föremål för den stora mängdens åstundan. Och när han (i Luk. 16: 1—8) talat om den orättfärdige förvaltaren, tillägger han: "Gören eder vänner medelst orättfärdighetens Mammon"; d. v. s. användens rikedomen, vilken så ofta förvärvas och begagnas på orättfärdigt sätt, till att göra gott åt edra medmänniskor och bringa välsignelse, på det I mågen i evigheten skörda frukten av vad I här haven utsått.

SKATTEN OCH HJÄRTAT.

Uti det kapitel, ur vilket vår text är hämtad, talar Jesus om den rike godsägaren, vilken fått en stor skörd och beslöt sig för att nu riktigt njuta av livet, men i dess ställe fick av Gud höra de ödesdigra orden: "Du dåre, i denna natt skall din själ (ditt liv) tagas ifrån dig; vem skall då få det du har tillrett? "Han hade varit världsligt vis och räknat klokt i det timliga, men i fråga om det eviga handlade han som en dåre. Här i världen är det gott om näringsbekymmer, förorsakade dels av fattigdom dels av girighet; här spekulera människor, sökande att vinna på affärer vilka ej sällan bringa förlust åt andra; här uppstå allt emellanåt kriser, därvid rikedomar taga till flykten och samlade ägodelar sopas bort på en dag. Säkrast är därför att följa Jesu förmaning: "Söken först Guds rike och hans rättfärdighet"; och då har han lovat, att allt vad vi i timligt hänseende behöva skall därjämte tillfalla oss (Matt. 6: 37). Den himmelske Fadern, som försörjer fåglarna under himmelen och kläder liljorna på marken, har så ställt, att även vi skola få vårt dagliga bröd och slippa att gå utan kläder. Det må stundom se mörkt ut för oss i det timliga; men med trohet, flit och avhållsamhet, allt sådant som Herren ålägger sina

barn i sitt ord, hava vi rätt att förtrösta på Gud med avseende på vårt uppehälle.

För att nu komma till ett närmare betraktande av orden i vår text, anmärka vi först, att vår

Skatt är vad vi högst värdera.

Då Jesus sade, att vårt hjärta är hos vår skatt, så menade han att denna intager ett stort rum uti våra tankar och känslor. Våra föreställningar och fantasier sysselsätta sig gärna med densamma. Om vi redan hava fått denna skatt, så ingiver den oss glädje; och om vi ej ännu kommit i besittning därav, så hoppas vi dock att en gång få äga den, samt känna oss lyckliga vid tanken därpå. — Såsom vi väl förstå, äro dessa skatter av mycket olika slag, allt efter människors lynnen, önskningar och olika andliga tillstånd; och i överensstämmelse härmed är skatten till sin natur antingen sämre eller bättre.

Många människor föreställa sig, att de skulle vara mycket lyckliga, om blott *rikedomen* bleve deras del. Om de kunde hava en god summa i plånboken och ännu mera i banken, om de ägde präktiga hus som gåve stora hyror, eller väldiga farmar som inbragte rik skörd eller högt arrende, då, mena de, skulle livet bjuda

dem på just vad de önskade. Detta är *den giriges skatt.*

Men icke alla människor äro giriga; om girigheten är en rot till allahanda onda saker, så finnes det visserligen också andra rötter till det som är ont. Somliga personer äro mest av allt begivna på *prål och grannlåt* samt önska draga allas blickar till sig genom fina, modärna kläder och prydnader. Om de bland sina umgängesvänner och allmänheten på sin trakt bliva uppmärksammade och omtalade för sin eleganta dräkt och sitt präktiga uppträdande, så känna de sig smickrade och njuta därav med stor självbelåtenhet. Sådan är *den flärdfulles skatt.*

Återigen andra lägga mest vikt uppå att *få roa sig* här i världen. Där det bjudes på nöjen och förlustelser av olika slag, där kan man finna dem, om de kunna skaffa vad det kostar att få vara med; ja, somliga kunna till och med sätta sig i skuld hos pantlånaren för att få tillfälle att deltaga i sådana tillställningar. Allmänna baler, teatrar och liknande upptåg hava i detta slags folk sina bästa kunder, vilka på sådant förslösa penningar, som kunde och borde användas till gagneliga ändamål. Här finna vi *den njutningslystnes skatt.*

Nära släkt med detta slags karaktär är dens,

vilken mest av allt önskar att få *kräslig mat och dryck.* För sådant utmärkte sig de hedniska romarena på Kristi tid (man kallade dem då epikuréer); och sådana köttets trälar finnas allt för många även i dag bland oss och andra folk. De lägga an uppå att göda sin kropp; smaken synes för dem vara det viktigaste sinnet; och om dem säger aposteln, att deras buk är deras gud. Ett svenskt ordspråk säger med rätta, att "man äter för att leva, men man lever icke för att äta". Dessa människor synas vända upp och ned på detta uttryck. God, hälsosam föda är behaglig för en sund smak; men det gör ett motbjudande intryck på en andligt sinnad människa att höra, när man talar om fin-fina rätter och rikt dukade bord. Sådant är *frossarens och drinkarens skatt.*

Ett annat slags sämre skatt hava de, vilka framför allt eftersträva *människors pris och beröm.* Vår Frälsare sade en gång: "Ve eder, då alla människor tala väl om eder" (Luk. 6: 26). Vi frukta, att denna sanning icke nu är särdeles välkommen ibland bekännande kristna. Att den ej alltid kan tillämpas utan undantag, medgiva vi visserligen; ty även bland världens barn finnas sådana, som erkänna det goda som de finna hos de kristna. Men om vi äro trog-

na Jesu vittnen, så kunna vi icke söka gunst hos de otrogna och ''vända kappan efter vinden'' för att behaga dem. Vi måste hava en övertygelse och stå fast därvid, antingen den bringar oss beröm eller klander. Heder och pris av människor är *den äregiriges skatt.*

Om de nu nämnda olika arterna av skatt kan ej mycket gott sägas. Kärleken till dem passar ej tillsamman med kärleken till Guds rike och hans rättfärdighet; ju förr vi bliva frälsta från kärleken till ''världen och de ting som äro i världen'' (1 Joh. 2: 15), desto lyckligare äro vi för tid och evighet.

Det gives dock, även på det naturliga området, sådana föremål som vi hava rätt att med hjärtats kärlek omfatta och betrakta såsom dyrbara skatter; och dit räkna vi särskilt det, som tillhör ett rätt och lyckligt *familjeliv.* Gud har skapat människorna av olika kön och i samband härmed instiftat äktenskapet, samt förordnat att man och hustru skola älska varandra och leva tillsamman, till dess döden dem åtskiljer. Make och maka böra därför vardera betrakta den andra såsom en dyrbar skatt och av hjärtat sluta sig till varandra. Detsamma gäller också om föräldrar, för vilka barnen äro en skatt, och föräldrarna för barnen. Härvid må

dock märkas, att denna kärlek icke får bliva avgudisk, utan Herren måste alltid hava första rummet i hjärtat, såsom Jesus sade: ''Den som älskar fader eller moder mer än mig, han är mig icke värd; och den som älskar son eller dotter mer än mig, han är mig icke värd'' (Matt. 10: 37).

Den *kristnes skatt* i detta ords bästa och djupaste betydelse, av vilken han aldrig kan få för mycket, och som ej kan för högt värderas, är *Guds rike* och dess eviga förmåner, av vilka han redan här göres lycklig, och som han skall fullt utfå i evigheten. Denna skatt uppmanar oss Jesus att förvärva och bevara såsom vår dyrbaraste egendom. Den är det enda, som vi behålla när vi måste lämna detta jordiska.

En skatt är föremål för ansträngningar.

Det säger sig själv, att man är angelägen om det, varpå man sätter högt värde. Vi äro villiga att arbeta för att vinna det; och mycket, som vi eljest skulle tycka om att få, äro vi villiga att försaka för att ej gå miste om skatten. Detta gäller så väl bättre som sämre föremål för vårt hjärtas åstundan. Huru anstränger sig icke *den girige* för att få mera penningar! Han strävar och sparar, begagnar varje till-

fälle att förtjäna penningar och spekulerar i varjehanda affärer, i hopp att vinna mera. — Den *flärdfulle* kan gärna hava det magert och simpelt i sitt hem, blott han (eller hon) får kläda sig elegant och lysa genom sina prydnader vid uppträdandet i sällskapslivet. — Ett motsvarande förhållande äger också rum med avseende på den njutningslystne, frossaren och den äregirige.

Komma vi så till de skatter, som *familjelivet* erbjuder, så veta vi väl, huru villiga en ung man och en ung kvinna, vilka fattat kärlek till varandra, äro att arbeta och försaka för att få ingå den betydelsefulla föreningen för livet. Och föräldrar underkasta sig ju arbete och försakelser för att rätt uppfostra sina barn samt, om möjligt, lämna något i arv åt dem, sedan de själva avgått från jordelivet.

Så lära vi även av Guds ord så väl som av den kristliga erfarenheten, att den, som rätt älskar Gud och i Jesus funnit sin högsta skatt, är redo att för honom offra både liv och egendom, hellre än att mista sin medborgarrätt uti himmelen.

Då något blivit vår skatt och intagit vårt hjärta, så äro vi också villiga att *bida* med förhoppning, om vi ej kunna genast vinna vad vi

åstunda. Tanken på den lycka, som väntar när vi nått våra önskningars mål, uppehåller oss under väntetiden, vilken vid sådant förhållande icke synes för lång, i betraktande av det åstundades stora värde.

Och när vi äntligen fått vad vi så länge önskat, söka vi att *väl vårda* och skydda skatten, så att den ej lider någon skada eller går för oss förlorad, utan vi hålla den i säkert förvar.

Jordiska skatter äro förgängliga.

Varken världen själv eller något som finnes i världen eller någon varelses jordiska tillvaro kan fortgå i oändlighet. Allt är här underkastat utvecklingens, förändringens och förgängelsens lag. Tingen uppkomma och försvinna; man har liknat de enskilda människorna vid böljor på havet, vilka ett ögonblick resa sig över dess yta men strax därefter sjunka tillbaka och så ej längre finnas till. Se vi på hela vår person, som är en evighetsvarelse, så passar bilden ingalunda in på verkligheten. Men gäller det blott kroppens liv här på jorden, så kunna vi säga oss likna böljor, vilka uppstå och försvinna på tidens ocean.

En del föremål, vilka en gång högt värde-

rades, bliva *föråldrade* och skattas sedan ringa. Kläder, dem fåfängans träl begagnade för att lysa i sin umgängeskrets, komma ur modet, ofta innan de äro utslitna, och i en gammalmodig dräkt vill ju ingen visa sig; ty så snart någon narr uppfunnit en ny dårskap inom modets värld, skola alla efterapa den, vore den än aldrig så obekväm och löjlig. Och nöjen, av vilka man en gång njöt, bliva utslitna och föråldrade, så att de ej längre tillfredsställa den nöjeslystne, vilken då söker nya förströelser.

Annat, som varit vår skatt, *berövas* oss, huru mycket vi än anstränga oss för att behålla det. Ära och folkgunst, som vi måhända en gång hade, förbytes i likgiltighet eller rent av smädelse och fiendskap. När Jesus höll sitt sista intåg i Jerusalem, ropade folkhopen, som följde med honom, sitt ''hosianna'', medan de till hans ära spredo sina kappor ut på vägen, där han skulle rida fram, och buro palmkvistar såsom vid segertåg. Men några dagar därefter skriade de, under eggelse av de ogudaktiga prästerna: ''korsfäst, korsfäst honom.''

Mycken egendom förloras genom spekulationer i affärsväg. Aktier eller andra handelsvaror, som utbjudas på börsen, gå upp och ned i pris; och den, vilken köpte i hopp att pri-

set skulle gå upp, ehuru det gick åt motsatt håll, kan på en dag förlora allt vad han ägde. Så ock med spekulationer i tomter (lots). Man köpte i hopp att snart få dubbelt igen; men år efter år går priset utför, medan skatter och intressen öka kostnaden för köparen, vilken kanske efter lång väntan nödgas att sälja för hälvten av vad han ursprungligen gav, och därjämte förlorar allt vad han kostat på egendomen.

Som vi väl veta, bliva många människor fattiga därigenom, att tjuvar bryta sig in och stjäla deras egendom; eller kanske hava de länge sparat och insatt sina besparingar i en bank, vars tjänstemän rymma med kassan och lämna insättarne med sparbanksböcker, vilka äro värdelösa sedan penningarna flugit sin kos. — Dyrbara kläder kunna ju förstöras av mal, redskap och verktyg rosta eller skadas på annat sätt, så att deras värde försvinner. Om man har sin skatt i sådant, så tages den sålunda ifrån sin ägare.

Och även där man får under hela sitt liv behålla de jordiska skatter som man äger, måste dessa ju i varje fall lämnas vid döden. Av världsligt gods hava då den rike och den fattige lika mycket, och det är just jämnt ingenting.

Under sådana förhållanden är det ju gott att veta, att

Himmelska skatter bestå.

De tillhöra nämligen vår evighetsmänniska, i motsats mot den bristfälliga tillvaro, som här i tiden är vår lott. Medan den utvärtes människan förgås, förnyas den invärtes dag efter dag, och i henne tager Guds rike sin boning; ty, säger Jesus, ''Guds rike är invärtes i eder'' (Luk. 17: 21); och dess skatter äro rättfärdighet, frid och fröjd i helig Ande. Dessa skatter kan världen varken giva eller taga. Jesus giver oss sin frid, icke såsom världen giver (Joh. 14: 27); och hans glädje skall förbliva i hans lärjungar, så att deras glädje må varda fullkomnad (Joh. 15: 11).

Med de himmelska skatterna äger det förhållande rum, att de tilltaga genom att brukas, i motsats mot de jordiska, vilka förminskas då man använder dem. Om jag har hundra dollars och giver femtio till en annan person, så har jag blott hälvten kvar av vad jag förr ägde. Men om mitt hjärta överflödar av frid och fröjd i Gud, och jag lyckas genom min verksamhet meddela samma välsignelserika erfarenhet åt en bedrövad medmänniska, så bliver min egen glädje icke därigenom minskad utan tvärt-

om förökad, så att jag har större lycka än förr. Ju mera man offrar sig själv för Guds sak och medmänniskors välfärd, desto rikare bliver man på himmelska skatter, vilka bestå.

Dessa skatter äro säkra i himmelens sparbank, där ingen tjuv kan stjäla dem, eller någon skada förminska deras värde. Så kallar aposteln Petrus dem för ''ett oföränderligt, obefläckat och ovanskligt arv, som i himmelen är förvarat åt eder'' (1 Pet. 1: 4) och Jesus förklarar på domens dag, att vad vi gjort åt en enda av hans minsta bröder, det hava vi gjort åt honom själv, så att han räknar detta såsom insatt hos honom, oss till godo. Och denna insats skall giva gott intresse; ty Jesus säger, att ingen har övergivit vad han här ägde för hans och evangelii skull, som icke skall få hundrafalt igen i denna tiden och i den tillkommande världen evigt liv (Mark. 10: 29, 30).

Var är din skatt?

Nu återstår blott, att var och en frågar sig själv: Vad önskar jag mest av allt? Varpå tänker jag helst? Huru vill jag hava det, när jag skall dö? — Kunna vi svara rätt härpå, så äro vi lyckliga i tiden och skola bliva saliga i evigheten.

Tälthuset och det eviga huset.

Ty vi veta, att om vårt jordiska tälthus nedbrytes, hava vi en byggnad av Gud, ett hus icke gjort med händer, evigt, i himmelen.
2 Kor. 5: 1.

De ord av aposteln Paulus, som vi här hava valt till text, stå i omedelbart samband med de sista verserna av det föregående kapitlet, varför detta kapitel också inledes med ordet ''ty'', angivande grunden till vad strax förut blivit sagt. Vi göra därför bäst uti att först ägna någon uppmärksamhet åt vad aposteln talar om

Det synliga och det osynliga.

Paulus säger om sig själv och de människor, vilkas livsåskådning överensstämmer med hans egen, att de se efter de ting, som icke synas (2 Kor. 4: 18). Detta må förefalla såsom en motsägelse; ty, menar man, ingen kan väl se annat

än det som synes; det andra kan ju omöjligen s s. Funnes det nu blott ett slags ögon, och därmed blott ett slag av synförmåga, så vore väl invändningen riktig; men så förhåller det sig ingalunda. Vi hava såsom människor en dubbel natur; den kroppsliga och den andliga, som också kallas den utvärtes och den invärtes människan. Med kroppens ögon förnimma vi den oss omgivande sinnevärlden, med andens ögon fatta vi den högre, eviga och himmelska verkligheten. Vi säga här "andens" ögon hellre än "själens", emedan detta överensstämmer med nya testamentets språkbruk, vilket häri var detsamma som de bildade grekernas på apostelns tid. "Ande" kallades då den oförgängliga sidan hos människan, som utgör hennes verkliga väsende; med "själ" menades det naturliga livet (i denna mening är ju själen icke odödlig); och "kroppen" är det redskap, varmed vi röra oss under vår nuvarande verksamhet.

Nu var ju Paulus, så väl som vi andra människor här i världen, bunden vid en jordisk kropp och fick kännas vid dess erfarenheter, vilka icke alltid äro angenäma, och säkerligen ofta voro prövande för aposteln. Han talar om "vår bedrövelse", eller de lidanden han hade

att utstå; och dessa voro, såsom vi både av berättelsen i Apostlagärningarna och av hans brev kunna se, av många slag och så talrika, att det fordrades en synnerlig Guds nåd för att stå ut med dem. Hade vi endast vår kroppsliga natur, så vore ju det liv och den verksamhet, som föll på Pauli lott, ej blott utan värde utan rent av olycksbringande. Av v. 17 se vi dock, att han själv icke så fattade sin ställning. Han kallar sin ''bedrövelse'' kort, ehuru den för honom varade till livets slut, och ''lätt'', ehuru de flesta människor skulle känna sig krossade, om de finge utstå vad aposteln hade att bära.

Och så kunde han tala, emedan han betraktade livet i evighetens ljus, och hans andes ögon kunde bortom förgängelsens dimmor skåda den himmelska härlighetens sol. Icke blott detta, utan han kunde också se, huru just denna ''bedrövelse'', dessa försakelser, förföljelser och prövningar, beredde åt honom en översvinnelig ''härlighet''. Om denna säger han, att den utgör ''en evig fullvikt''; den tillhör evighetslivet i himmelen, ej det korta jordelivet; och den är gedigen, fullständig och alltigenom lyckobringande. Gud giver oss all den välsignelse, som vi kunna mottaga; ju mera vår karaktär står i harmoni med det himmelska li-

vet, desto större bliver för oss härligheten, och desto obetydligare de motgångar, som här möta oss.

Materialister och idealister.

Då Paulus talar om att se antingen efter ''de ting som synas'', eller ock efter ''dem som icke synas'', vidrör han de två väsentliga olikheterna uti betraktandet av människolivet. Det finnes en livsåskådning, och den synes vara den allmännaste, att det säkraste att hålla sig till, ja det enda som är värt att bry sig om, är vad vi förnimma med våra kroppsliga sinnen. De omgivande föremålen, vad vi kunna gripa med våra händer, se med ögonen och höra med öronen, utgöra för sådana människor den enda verklighet, varom de äro vissa, och som de intressera sig för. Allt annat och högre strävande synes för dem vara en dårskap, åt vilken de icke ämna ägna tid och uppmärksamhet. Sanning, godhet, trohet och kärlek bliva för dem tomma ord och inbillningar; deras grundsats för livet kan uttryckas med de väl kända orden: ''Låtom oss äta och dricka; ty i morgon skola vi dö''.

Man kallar sådana människor ''materialister''; ty det materiella eller kroppsliga är för dem den egentliga och enda verkligheten. Mån-

ga personer med en dylik uppfattning mena sig hava däri funnit en synnerlig vishet; och de anse sådana människor vara inskränkta och vidskepliga, vilka ännu tro på Gud och odödlighet samt vinnlägga sig om att "fatta det eviga livet". Sanningen att säga, är materialismen även såsom en vetenskaplig uppfattning synnerligen inskränkt och självmotsägande; och för allt ädelt, upphöjt och skönt i livet är den en verklig pest.

Men Gud ske lov, att det finnes andra människor, som öppnat sina hjärtan för ljuset från ovan, vilka lyssna till Frälsarens uppmaning att "resa sig upp och lyfta sina huvud upp" (Luk. 21: 28) samt från härlighetens land vänta sin förlossning. Dessa hava, i likhet med aposteln Paulus, lärt sig att "se efter de ting, som icke synas"; i motsats mot jordsträvarena kallar man dem "idealister". Världens barn kalla dem visionärer och drömmare, och i viss mening tala de sant; ty för deras andes ögon framträda syner av en oförgänglig härlighet, i motsats mot jordelivets låga strävanden och egennyttiga beräkningar; och de drömma om en tid, då "själva skapelsen skall varda frigjord från förgängelsens träldom till Guds barns härliga frihet" (Rom. 8: 21). Herren

talade i forntiden till sitt folk i syner och drömmar; och när sådan uppenbarelse blev sällsynt, ansågs detta vara beklagligt, såsom vi se av 1 Sam. 2. 1. Nu vill man göra alla sådana uppenbarelser misstänkta, i tydlig strid mot både gamla och nya testamentets vittnesbörd; och då vi nu ej vilja hava något med sådant att göra, så kommer det ej heller till oss.

Men då världsmänniskorna påstå, att idealisterna äro opraktiska, så taga de fullkomligt fel. Det är endast genom personer, vilka leva för en större uppgift än den timliga, som mänsklighetens högsta intressen befordras. Paulus var en riktig idealist; och vilken obeskrivlig välsignelse har icke kommit oss till del genom honom, som såg efter de ting som icke synas! Och vidare, vem är visast: den som "kastar hoppets ankare inom förlåten" och vinner det eviga goda, eller den som sätter sitt hopp till det, som han snart måste lämna? "Änden kröner verket", säger ett svenskt ordspråk; och vi veta ju alla, att "världen förgås och hennes lusta" (1 Joh. 2: 17). När vi måste skiljas från allt vad vi här hållit kärt, vilketdera är då bäst: att blott hava "sett efter de ting som synas", eller att hava "sett efter dem som icke synas?"

Vi komma nu till vår särskilda text och anmärka då först, att

Vi bo här uti en tälthydda.

Såsom vi väl veta, skiljer sig tältet från det fasta huset först därigenom, att tältet icke har någon grundval. Man slår ju upp det, varhelst man för tillfället önskar uppehålla sig; såsom golv i detsamma tjänar kanske sanden i öknen, kanske gräset på ängen, eller vad annat marken har att erbjuda; och även om man däri lägger ett golv av bräder, så är detta en tillfällig anordning, som kan på en kort stund göras om. I motsats härtill har huset en fast grundval, grävd i jorden och så uppmurad, att den jämte själva byggnaden skall bestå mot både slagregn och storm.

Tältet flyttas omkring från ett ställe till ett annat, eftersom det passar ägaren att för tillfället uppehålla sig; huset däremot förbliver på den plats, där det uppförts, och är avsett att begagnas under en lång framtid. Tältet nedtages (''nedbrytes''), då man ej längre har behov därav på den plats där det står; huset rives icke ned, utan står upprätt där det en gång uppförts. Tälthyddan är en tillfällig vistelseort, huset är ett förblivande hem.

Man har brukat säga, kanske mera förr än nu, att människan består av två delar: kropp och själ, vilka på något besynnerligt sätt hänga tillsamman, och att de två äro nödvändiga för vår verkliga tillvaro såsom personliga väsenden. Nu äro vi ju ense därom, att vi måste hava kroppen med oss för att kunna verka här på jorden, och att denna således i detta livet utgör en nödvändig del av vårt framträdande. Men att påstå, det vårt verkliga "jag" består av själ och kropp, synes oss vara ungefär som om vi skulle säga, att snickaren består av mannen själv och hans verktygslåda. Visserligen kan han ej sköta sitt yrke utan verktygen; men dessa äro blott hans redskap, med vilka han snickrar. Så är ock vår kropp det redskap, med vilket anden här verkar, men ingalunda personen själv eller en del av honom. När stofthyddan ej längre behöves eller duger att tjäna såsom andens verktyg, så "nedbrytes detta tälthus", och "stoftet återvänder till jorden, varifrån det har kommit" (Pred. 12: 7). Vår kropp är visserligen en underbar skapelse av Gud, men den är avsedd för tjänstgöring här i livet; när vi komma till ett högre liv, få vi där en "andlig lekamen", som passar för vår nya omgivning. Tabernaklet passade för

Israels barn under ökenvandringen; men sedan de blivit fast bosatta i Kanaans land, fingo de ett tempel i Jerusalem. —

Aposteln säger, att

Vi få en byggnad av Gud, ett evigt hus i himmelen.

Om vår nuvarande kropp säger aposteln Paulus (i 1 Kor. 15: 50), att "kött och blod kunna icke ärva Guds rike, icke heller ärver förgängligheten oförgängligheten", d. v. s. att vår stofthydda icke passar för livet härefter. Å andra sidan må vi komma ihåg, att vi varken äro eller någonsin kunna bliva endast andeväsen, såsom fallet är med Gud, den fullkomlige Anden; utan någon grad av inskränkthet, det vill säga kroppslighet, måste alltid följa vår ande (eller vår person), huru långt vi än skrida fram i evigheten. Ja, även när vi där uppe en gång nått den fullständiga utveckling som är vårt mål, efter att hava framskridit "från härlighet till härlighet" (2 Kor. 3: 18), måste något slags "andlig lekamen" tillkomma oss; i annat fall skulle vi, såsom rent andliga, sammanfalla med Gud och förlora vår personliga tillvaro; vilket vore varken önskvärt eller möjligt. Den andliga lekamen, som vi skola få härefter,

har kallats vår uppståndelsekropp. Den är icke densamma som vi hade här (1 Kor. 15: 37); men som den skall tillhöra samma person, kommer den antagligen att hava en viss likhet med den förra, ehuru vi ej kunna för närvarande begripa denna sak.

Paulus förklarar (i 2 Kor. 5: 4), att "vi icke vilja avkläda oss utan överkläda oss", därmed antydande den allmänna erfarenheten, att döden innebär något motbjudande för vår natur. Med tanken på död följer nämligen föreställningen om fördärv och förstörelse: och så länge man fasthåller den tron, att det är människan själv som nedlägges i graven, så kan döden svårligen synas såsom något annat än en "förskräckelsens konung". Men när vi med aposteln lärt oss inse, att det endast är "vårt jordiska tälthus" som "nedbrytes", för att bereda rum åt vår eviga "byggnad av Gud", så behöva vi lika litet frukta för döden, som en yrkesman är ängslig vid tanken på att lägga bort en utsliten uppsättning av verktyg och i dess ställe få nya. — Med glädje märka vi också, att denna ljusare uppfattning allt mera vinner utbredning bland de kristna; man talar nu hellre om att "ingå i livet" än om att "sova i graven". —

Om denna härliga förvandling kände sig aposteln viss; ty han säger i början av vår text, att

Vi veta.

Utan övertygelsen om en salig evighet vore ju livet i själva verket betydelselöst eller rent av olyckligt. Den otrogne materialisten frågar gäckande, huru vi kunna veta att det finnes ett liv efter detta; och lustarnas träl hoppas att allt är slut, när graven höljer stoftet. Men den kristne använder om sig själv det välkända språket: "Jag skall icke dö, utan leva" (Ps. 118: 17). Och denna tro är hos honom en visshet, som håller i liv och död; ty han känner, att "döden är uppslukad i seger" (1 Kor. 15: 54).

Kristus, vår Frälsare, kom från härlighetens himmel samt bragte liv och odödlighet i ljuset, talade om ett Faderns hus med många boningar samt lovade att taga dit över sina trogna lärjungar, så att där han var, skulle ock de vara med honom. Detta hans löfte manar var och en av oss att se till, huru vi stå i förhållande till Jesus, samt icke nöja oss med mindre än Andens vittnesbörd om barnaskap och arvsrätt, så att även om oss må gälla apostelns ord: "*Vi*

veta, att vi hava ett hus icke gjort med händer, evigt i himmelen''.

Livet efter detta var även för hedningarna och de gamla judarna föremål för många fantasier men ej för någon egentlig visshet. Vanligtvis trodde man, att de döda såsom ett slags skuggor svävade omkring i underjorden samt sålunda förde ett skenliv, icke just olyckligt men ej heller lyckligt, dock så att stora missdådare där ledo straff. — Vi vänta där uppe ett himmelskt hem, ett nytt Jerusalem, dit intet skall inkomma, som är besmittat, eller som gör styggelse och lögn. Renhet, sanning, godhet och skönhet skall bo uti Guds paradis.

Kom med till detta hem!

Till detta saliga hem bjuder Herren Jesus varje vandringsman på tunga levnadsvägen. ''Kommen till mig'', säger han, ''I alle som arbeten och ären betungade, och jag skall vederkvicka eder''. ''Den till mig kommer, honom kastar jag icke ut''. Äro vi trötta på den breda vägen som förer till fördärvet, törsta vi efter något mera uppfriskande än vad världens usla brunnar erbjuda, så låtom oss dricka av livets friska källa, som släcker själens törst, såsom Anden bjuder, sägande: ''Den som vill, han komme och tage av livets vatten för intet.''

Glädje i Jesus.

Detta har jag talat till eder, på det att min glädje må förbliva i eder, och eder glädje varda fullkomnad. Joh. 15: 11.

I vår uppfattning av Gud ligger med nödvändighet, att han måste vara god; en ond gud vore tydligen en självmotsägelse, samt alltså en orimlighet. Detta är grundtanken i all sann åskådning av människolivet; utan denna vore det icke värt att leva. Ty om den allvetande och allsmäktige Guden vore vår fiende och ville skada oss, så vore hela vår tillvaro uppfylld av dyster förtvivlan; vi vore då skapade till förbannelse.

I den bibliska berättelsen om skapelsen läsa vi, att Gud såg på allt, som han hade gjort, och det var ganska gott (1 Mos. 1: 31). Såsom godhet och kärlek utgör huvuddraget i Skaparens egen karaktär, så har han i allt le-

vande, som kommer från honom, nedlagt ett behov av glädje och lycka samt en förmåga att få detta behov tillfredsställt. Detta sökande efter trevnad och harmoni kunna vi finna redan hos djuren, ehuru det först hos människan framträder klart medvetet; och då behovet är oss givet av Gud, bör det också tillfredsställas i överensstämmelse med hans heliga vilja. Sorg och vedermöda träffa oss nog i alla fall, men Gud unnar oss gärna all lovlig glädje.

Herren skapade därför naturen till människans förmån, att bereda åt henne både uppehälle och lycka. Så säges ju, att Gud satte våra första föräldrar uti en härlig lustgård med allahanda träd, sköna till att se och bärande ljuvliga frukter. När de första människorna skapades, och varest deras paradis var beläget, veta vi ju icke, ej heller lönar det sig att därom framställa några gissningar. Men att glädje var ett grunddrag i deras tillvaro innan de föllo i synd, kunna vi taga för givet.

Uti den förklaring om oberoende, hvarmed vårt statsskicks grundläggare år 1776 skilde sig från England, förekommer ett högtidligt uttalande av den grundtanken, att alla människor äro skapade jämlika och utrustade med vissa oavytterliga rättigheter, bland vilka äro

liv, frihet och sökande efter lycka; och dessa förmåner har vår allgode Skapare berett åt oss. Sorgligt nog, måste vi dock erkänna, att denna rättighet att söka lycka illa missbrukas av världens barn; och det är först genom en levande trosförening med Herren Jesus, som vi kunna rätt njuta av den glädje, som Gud så gärna unnar sina barn.

Glädjen förstöres av synden.

Den verkliga glädjen finnes endast i förening med Gud; men om vi äro uti honom och hans Ande bor uti oss, vittnande med vår ande om barnaskap och evigt arv, så kan glädjen ej tagas ifrån oss. Å andra sidan är det visst, att glädje i Gud och glädje i synden icke kunna stå tillsamman. Så säger ju också Herrens ord: "Edra synder skilja eder och eder Gud från varandra". Vi läsa i berättelsen om våra första föräldrar, att de till en början gärna talade med sin Skapare; men när de uppsåtligt ätit av den förbjudna frukten och sålunda fallit i synd, så förbyttes deras förtroende i misstro, och de sökte dölja sig för Herrens ansikte.

Detta är en träffande sinnebild av vårt förhållande till Gud. Hans röst i lustgården är

vårt samvetes vittnesbörd om den ställning vi intaga till honom. Så länge vi älska honom och gärna göra hans vilja, känna vi oss lyckliga över vårt samvetes goda vittnesbörd och nalkas med förtroende vår himmelske Fader. Men när vi svika vår trohet mot honom och medvetet begå en synd, få vi ett ont samvete och söka slippa ifrån den röst, som förehåller oss det orätta i vårt handlingssätt. Om möjligt, söka vi då också att skjuta ifrån oss skulden och skylla på någon annan människa eller en överväldigande frestelse, som vi ej kunde motstå — alldeles såsom Adam skyllde på Eva, och Eva på ormen. Hava vi olyckligtvis givit efter för frestelsen och fallit i någon särskild synd, så är det enda rätta sättet för oss att bekänna synden, taga på oss själva skulden och bedja om förlåtelse. Vi få då i vårt inre det svar, som profeten Natan gav åt David, när denne bekände och beklagade sitt svåra syndafall: "Så haver nu Herren tagit din synd ifrån dig". Vi kunna aldrig genom egna gärningar försona Gud; men Herren är rik på barmhärtighet, och han förlåter gärna den ångerfulle syndaren.

Kristi glädje.

Närmast betecknar detta uttryck den inner-

liga glädje, som Herren Jesus på grund av sin gemenskap med den himmelske Fadern och sin fullkomliga lydnad för hans heliga vilja måste känna och i verklighet kände. Denna glädje och frimodighet tillkommer även oss, i den mån vi stå i fullt klar och medveten förening med vår Frälsare och genom honom mottaga den gudomliga kraft, som giver oss seger i alla prövningar, vilka möta den kristne under vandringen genom livet. Härmed följer visshet att i liv och död höra Herren till och vara tryggad under hans beskydd.

Innan en människa kan komma till detta lyckliga tillstånd, måste hon hava erfarit "den sorg, som är efter Guds sinne och åstadkommer bättring till frälsning, som man icke ångrar" (2 Kor. 7: 10). Så länge man på världens vanliga vis vandrar obekymrad på den breda vägen, söker man sin glädje uti vad köttet och sinnena lyster; man är då främmande för Gud och glädjen i Jesus. Men när samvetet under inflytelse av den Helige Ande vaknat till känsla av syndens fördömlighet och fara, så förlorar det förgängliga sin tjusningskraft, och man känner sig olycklig i det liv man hittills fört. Då ropar själen efter något bättre att stödja sig vid än den egna rättfärdigheten, vilken nu visar sig

''vara såsom ett fläckat kläde'' (Jes. 64: 6); och behovet av glädje, vilket är oss medskapat, längtar då att få ösa ur någon bättre källa än världens usla brunnar.

När man sålunda kommit till en verklig ånger över synden (och icke blott till rädsla för straffet), så låter Herren den bedrövade få erfara sanningen av det välkända ordspråket, att när nöden är som störst, är hjälpen närmast. Då den olycklige gäldenären, vilken var skyldig tio tusen pund, ej kunde betala, förbarmade sig hans herre över honom och efterskänkte skulden. När den förlorade sonen kände sin nöd och stod upp för att gå till sin fader, blev han redan på avstånd mött av den öppna fadersfamnen och välkomnad hem med glädjefest. Så bemöter Herren den ångerfulle syndaren, förlåter allt vad han brutit och låter honom känna frälsningens fröjd.

Kristi glädje finnes alltså blott hos den frälste, och den följer med friden såsom dess frukt. När skuldbördan blivit lyft från samvetet och vi känna oss hava den frid med Gud, som övergår all kunskap, så följer därmed alltid en djup och genomgripande känsla av lycka, även under omgivande mindre behagliga förhållanden. Med denna glädje erfares också en innerlig kär-

lek och tacksamhet till Gud för hans outsägliga gåva (2 Kor. 9: 15); och kärleken till Gud har till frukt kärlek till medmänniskor, särskilt till dem, vilka hava fått lika dyrbar tro som vi (2 Pet. 1: 1). Saknas denna broderliga kärlek, så är detta ett bevis, att vi icke verkligen älska Gud; ty, säger aposteln Johannes, "den som icke älskar sin broder, som han har sett, huru kan han älska Gud, som han icke har sett?" (1 Joh. 4: 20).

Det naturliga lynnets inflytelse.

Människor åro, såsom vi väl veta, mycket olika varandra till natur eller temperament; och detta har ett stort inflytande på känslornas livlighet och det sätt, varpå de yttra sig. Somliga människor hava ett lugnt och trögt eller vad man kallar flegmatiskt temperament, vilket föredrager stillhet och ej lätt låter något uppröra sig. Även om dessa djupt känna både sorg över begångna synder och tacksamhetens glädje över undfången nåd, föredraga de dock att hålla känslorna inom sig själva och icke förevisa dem för utomstående. Detta gäller både naturliga och andliga erfarenheter. Detta är deras sätt; och ingen må därför döma dem såsom likgiltiga för Gud och hans sak, så-

vida för övrigt deras ord och gärningar vittna om ett rätt förhållande till Herren.

Andra åter hava ett livligt och lättrört sinnelag — vad man brukar kalla ett sangviniskt temperament. Känna de sig nedslagna, och hava de drabbats av missräkningar, så visa de genast detta genom högljudda yttringar av sorg, särskilt då de äro närvarande vid begravningar av släktingar och vid dylika tillfällen. Men om de känna sig glada, får allmänheten snart veta därom, då känslorna få uttryck i tal, sånger och jubelrop samt därmed överensstämmande åtbörder. Den som varit närvarande vid negrernas möten för gudsdyrkan, särskilt i södern, vet väl att därvid förekomma både utrop och handklappningar, när de känna sig hänryckta över vad de höra och erfara. Sådant stöter kanske mera trögsinnade personer; men om det är uppriktigt och håller sig inom anständiga gränser, så må det ej klandras; ty vi veta väl, att även i bibeln förekomma uttryck, som tala om ett sådant sätt att fröjdas i Gud.

Mycket beror också på tidigare uppfostran och sällskapliga vanor. Somliga människor äro lugna tänkare, andra äro godtrogna och lättrörda fantasimänniskor. Båda slagen kunna både sörja och glädjas; men känslorna visa sig på

olika sätt. Stundom bliver glädjen överväldigande, såsom det heter i Ps. 36: 9: "De varda mättade (i gamla översättningen: "druckna") av ditt hus' rika håvor"; stundom erfares den såsom en stilla lycka, såsom då Herren uppenbarade sig för Elia i det sakta vädret.

Med hänsyn till yttringarna av glädjen i Gud ligger den huvudsakliga vikten därpå, att allt är fullt uppriktigt, så att intet är tillgjort eller ett efterapande av andras tal eller sätt. Allt, som lutar åt skrymteri, är en styggelse för Herren, såsom Jesus också särskilt varnade sina lärjungar för denna synd. Men där ord och handlingar komma från hjärtat, bör man, så långt möjligt är, hava fördrag med varandra, även där sättet ej just överensstämmer med en förfinad smaks fordringar. Vi veta väl, att vid gamla dagars lägermöten det stundom gick tämligen bullersamt till; och för vår del älska vi icke detta sätt. Men hellre sådant än "döden i grytan" (2 Kon. 4: 40) och andlig försoffning — dock alltid med villkor att ingen söker med konstlade medel sätta i gång en stark sörelse, ty sådant måste alltid lämnas åt Guds Andes inverkan på själarna. Den som är livlig, han döme ej den som är mera lugn; den lugne må ej klandra den livliga

känslomänniskan; bägge kunna hava sin sak rätt inför Gud, som ''rannsakar hjärtan och prövar njurar''.

Fullkommen glädje

är vad Kristus tillönskar sina lärjungar. Denna vår Frälsares önskan uppfylles, i samma mån som det andliga och eviga får bliva huvudsaken för vårt hjärta, medan det sinnliga och förgängliga där intager en underordnad plats. Det jordiska tränger sig ju alltid på oss, så länge som vi äro här i världen, och måste så göra medan vi bo i denna tälthyddan. Men på oss beror det, om vi skola i hjärtats djup så höra Herren till, att hans heliga vilja är den bestämmande makten över våra handlingar. Där så sker, skall ingen kunna taga vår glädje ifrån oss.

Denna fullkomliga glädje giver oss kraft att segra över alla onda lockelser, såsom aposteln säger: ''I allt detta övervinna vi rikligen genom honom, som har älskat oss''. Vi hava fått det bästa glädjeämnet och behöva ej världens nöjen för att kunna känna oss glada. Vi kunna förtrösta uppå vår himmelske Fader, vilken lovat att hava omsorg om oss, och behöva därför ej vara ängsliga med hänsyn

till framtiden. Medvetna om vår höga kallelse att vara Herrens vittnen, önska vi att i ord och vandel så föra oss, att han bliver hedrad och älskad bland de människor, med vilka vi komma i beröring. Och om vi bliva hatade och förföljda för Jesu namns bekännelses skull, så veta vi, att "lärjungen icke är över sin mästare" (Luk. 6: 40), och kunna med glädje bära hans kors.

Stora förmåner

har i sanning den, vilken av allt hjärta älskar och tjänar Herren Jesus samt således har hans glädje förblivande i sig. Här på jorden kan han visserligen träffas av prövningar, sorger och motgångar; men dessa nå icke hjärtats djup, i vilket bor glädje, som världen icke kan giva eller taga. Molnen på levnadens horisont äro därför mera tillfälliga, medan nådesolen förbliver med sin lysande och värmande inflytelse. Vissheten om ett evigt arv ,när jordens strider äro överståndna, uppehåller modet och försäkrar oss om slutlig seger; och i det ljusa fadershemmet skall tron förbytas i åskådning, då vi njuta av det, varpå vi här hoppades.

Jesu lilla hjord.

Frukta icke, du lilla hjord; ty det är eder Faders goda behag att giva eder riket.

Luk. 12: 32.

Vår Frälsare begagnade ofta bilder ur herdelivet, och han älskade att kalla sig en herde samt de på honom troende sina får och lamm. Palestina var ursprungligen ett land, där hjordar av får och annan boskap strövade omkring; och även sedan det blivit tätare bebyggt, så att dess huvudnäringar voro åkerbruk och fruktodling, idkades dock även fårskötsel i rätt stor omfattning, så att herdens sysselsättning var väl känd bland folket.

Fåren äro till sin natur rädda och lätt oroade; vid annalkande fara vilja de vanligtvis ej strida till sitt försvar utan söka hellre rädda sig genom flykten, eller lita på hjälp av sin herde, för vilken de hysa stor tillgivenhet, och omkring vilken de samla sig då han kallar.

När Jesus talade dessa ord, voro hans lärjungar en liten skara, i människors ögon en ren obetydlighet i jämförelse med den mängd fientliga judar, av vilka de voro omgivna, och som snart förmådde den hedniske landshövdingen att döma deras Mästare till döden. Jesus visade sig ej blott genom ord utan ock i handling såsom en god herde, då han villigt offrade sitt liv för de sina och även intill det sista sökte rädda dem från deras fiender. Under tiden närmast efter hans bortgång, och även för en lång tid därefter, voro hans får och lamm utsatta för grymma förföljelser av judar och hedningar, vilka såsom glupande ulvar sökte fördärva den lilla hjorden, sedan de slagit dess herde; men ehuru ej längre kroppsligen närvarande ibland dem, var han dock genom sin helige Ande den oövervinneliga kraft, vars inneboende i deras hjärtan satte dem i stånd att segra även i döden. Fienderna trodde, att de lätt skulle skingra hjorden, den de kallade ''nasaréernas parti'', blott de fingo Mästaren ur livet; men de hade missräknat sig, ty de hade intet begrepp om den andlige Kristus, som var med de sina allt intill världens ände, och som därför även nu är med oss, när vi i troende bön hos honom söka råd och kraft.

Till sina försagda lärjungar talade Jesus

hjärtliga och uppmuntrande ord, vilkas hågkomst skulle vara för dem en tröst under den ''stora bedrövelse'', i vilken de skulle komma för hans namns bekännelses skull. ''I världen haven I betryck'', sade han till dem; ''men varen vid gott mod; jag har övervunnit världen'' (Joh. 16: 33); och detsamma säger han genom sin Ande till oss, när vi känna oss såsom gäster och främlingar på jorden och längta till vårt rätta hem.

Gå vi nu till en närmare granskning av de särskilda uttrycken i vår korta men innehållsrika text, så finna vi först en

Uppmaning att icke frukta.

Världens fiendskap var, såsom vi i det ovanstående antytt, den närmast liggande anledningen till fruktan från Jesu lärjungars sida; särskilt blevo de förföljda av judarnas ledande män, såsom konung Herodes, vilken lät halshugga aposteln Jakob, samt deras överstepräster och skriftlärda, vilka såsom rasande vilddjur samfält rusade mot Stefanus, drevo honom ut ur staden och stenade honom.

Redan under Frälsarens vistelse här på jorden hade judarnes ledande män, såsom vi finna av Joh. 9: 22, beslutat att, om någon bekän-

de Jesus vara Kristus (den av profeterna utlovade frälsaren), så skulle han *uteslutas från synagogan.* Detta var i kyrkligt och socialt hänseende ett ganska svårt straff. Den sålunda uteslutne blev ett beklagligt föremål för allmänt förakt och bitterhet. Ingen ville på ett vänligt sätt umgås med honom, utan han blev skydd såsom en förpestad varelse; även hans närmaste släktingar stötte honom ifrån sig, så att livet blev för honom en tung börda. Att detta skulle drabba Jesu lärjungar, sade han själv till dem, såsom vi finna av hans ord i Joh. 16: 2. Med detta straff följde naturligtvis vad Jesus sade (i Luk. 21: 17): ''I skolen varda hatade av alla för mitt namns skull'', d. v. s. därför att I bekännen eder tro på mig såsom den sanne Frälsaren.

Svår misshandling skulle Jesu lilla hjord visserligen få lida, såsom Paulus också skriver till sin lärjunge Timoteus, att ''alla de, som vilja leva gudligt i Kristus Jesus, skola lida förföljelse'' (2 Tim. 3: 12); men samme apostel säger även (i 2 Kor. 1: 5), att ''såsom Kristi lidanden rikligen komma över oss, så kommer ock vår hugsvalelse rikligen genom Kristus''. Till yttringarna av världens fiendskap hörde även, att de kristna under förföljelsetider blevo utestäng-

da från tillfällen att genom ärligt arbete försörja sig samt sålunda berövades sin borgerliga näring — ett förhållande som förutsäges i Uppb. 13: 17, där det heter att vilddjuret ''gör så, att ingen kan köpa eller sälja utom den som har märket, vilddjurets namn''. Ett sådant vilddjur har den katolska kyrkan visat sig vara under dess grymma förföljelser mot Herrens trogna vittnen, vilka blivit av denna ''Satans synagoga'' (Uppb. 2: 9) levande brända, då de ej ville svika sin Frälsare genom att böja knä för påven i Rom.

Sjukdom och *fattigdom* kunna också betraktas såsom anledningar, varför fåren i Jesu hjord kunde frestas till tvivel och oro. Dessa nedslående omständigheter drabba ju ofta även dem, som tro på Herren. Men i samma mån som vi verkligen tro på Gud, bliva vi frälsta från bekymmer i dessa hänseenden. Vill Herren att den sjuke skall bliva frisk, så sker detta; vill han att sjukdomen skall sluta med döden, så är ju denna för Guds barn blott en ingång till det sanna livet, alltså ingalunda något som de behöva frukta för. Och vad fattigdomen beträffar, så har vår Mästare i sitt eget exempel visat, att denna visserligen ej hindrar ett lyckligt liv i Gud. Vi erkänna gärna, att fattigdomen i sig

själv ej behöver eftersträvas (och det är ingen fara, att vi så göra); men för ett helgjutet liv i Gud är stor rikedom farligare än fattigdom; och under tider av stor timlig välmåga visar Guds rike vanligtvis icke sina största segrar.

Ej heller behöva medlemmar av Kristi lilla hjord frukta, att andra frestelser skola kunna skilja dem från Guds kärlek, om de blott vilja hålla sig till Herren. Onekligen innebära frestelserna faror, och vi måste i vår Frälsares kraft strida emot dem; men i förening med honom, den gode herden, skola vi förvisso segra. Ungdomen har sina särskilda frestelser till lättsinne, nöjeslystnad och övermod, mannaåldern till girighet, och ålderdomen till klandersjuka och missnöje; dessa fel måste vi bekämpa, men kraften härtill få vi av vår himmelske Fader.

En liten hjord

kallar Jesus sina lärjungar, och detta med allt skäl. Till en början utgjordes deras skara av de tolv apostlarna och några andra, vilka i likhet med syskonen i Betania älskade Herren av allt hjärta och voro föremål för hans trofasta kärlek. Jämte dessa hans närmaste blevo åtskilliga personer under längre eller kortare tid dragna till honom, då de hörde hans nådefulla

ord och sågo hans kärleksrika gärningar. Men om vi tänka på de millioner judar och hedningar, vilka icke kände eller trodde på honom, så voro de kristna visserligen en liten skara, föga aktad och i allmänhet bestående av vad man brukar kalla simpelt folk, fastän de nog voro dyrt aktade i Herrens åsyn. ''Sen på eder kallelse'', skrev Paulus till korintierna, ''att icke många visa efter köttet, icke många mäktiga, icke många ädlingar äro kallade'' — ehuru dessa visserligen icke äro utestängda från Guds rike, om de vilja komma och taga det såsom barn.

Men, torde någon säga, nu är Kristi hjord ju icke liten. Är det icke millioner människor, som i dessa dagar bekänna sig tro på honom? Alldeles sant; och däröver äro vi storligen glada, så vitt en sådan bekännelse går av hjärtat, och säkerligen är det så med många. Men när det gäller att ''lägga ut på djupet'' och vandra såsom Jesus vandrade, så torde det ännu visa sig att, såsom en gammal författare uttryckte sig, ''Kristus har många bekännare men få efterföljare''. Att Jesu rätta sinnelag ännu saknas hos den stora mängden inom vad man kallar kristna länder, är alldeles visst, såsom tydligen synes då de kunna i millioner rusa emot varan-

dra och härja, mörda samt eljest grymt behandla varandras områden, där förr fredliga invånare under träget arbete förvärvade sitt dagliga bröd. Och även under fredstider gäller nog i det stora hela vad aposteln Johannes säger, att "världen är i det ondas våld" (1 Joh. 5: 19); så att i jämförelse med den stora massan Jesu sanna lärjungar ännu kunna kallas "en liten hjord".

Men de äro dock *Frälsarens hjord.*

Herren Jesus är vår gode herde, vilken, såsom han sade (1 Joh. 10: 11), låter sitt liv för fåren. Frivilligt led han korsets bittra död, på det vi skulle evigt leva. Och där han nu är hos sin himmelske Fader i härligheten, har han ännu vård om sina får och lamm. Varje enskilt Guds barn har, såsom en medlem av Jesu hjord, rätt till herdens skydd och hjälp. Vi kunna därför förtröstansfullt vända oss till honom i bön och vara vissa att icke bliva förbisedda; utan han skall genom sin helige Ande och genom sina änglar bevara oss uti alla faror samt föra oss lyckligt igenom, till dess vi få samlas uti det himmelska fårahuset.

Uttrycket "hjord", som Jesus begagnar om sina lärjungar, betecknar en gemensamhet och

sammanhållning, vilken innebär att de tillhöra ej blott Kristus såsom sin ägare och herre utan också varandra, samt äro kallade till ömsesidig hjälp och samverkan. Detta sker, då vi såsom en Guds församling förenas uti broderlig kärlek; och denna gemensamhet är något så viktigt, att dessförutom intet rätt liv i Gud kan finnas, där det är tillfälle för Jesu bekännare att sammanträffa med varandra. Så säger aposteln Johannes: "Den som icke älskar sin broder, som han har sett, huru kan han älska Gud, som han icke har sett?" (1 Joh. 4: 20). Där, såsom stundom händer, en Jesu lärjunge kommer till en plats, varest han ej finner några bröder i tron, är han ju för tillfället berövad kristligt umgänge; men i hjärtat bor dock fortfarande den broderliga kärleken, och man är glad att få möta andra troende, när omständigheterna sådant medgiva.

I fortsättningen av vår text talar Jesus om

Vår Faders goda behag.

Medan Frälsaren icke ville på något sätt minska vördnaden för Guds oändligt upphöjda majestät och härligheten hos honom, var han dock angelägen att i våra hjärtan inprägla bilden av Gud såsom en kärleksrik Fader. Gud

är icke en obarmhärtig despot eller en hårdhjärtad domare, vilken likgiltigt åser arma syndares nöd; utan han har medlidande med de fallna och söker upprätta dem, som ej förmå att resa sig själva upp ur syndalivets dy. Han älskade så världen, att han utgav sin enfödde Son, på det envar måtte genom tro på honom bliva frälst och få evigt liv. I Guds väsende såsom allgod ligger tydligen, att allt vad han gör är gott, så att intet ont kan utgå från honom. Detta gäller även hans straffande rättfärdighet, som icke avser att skada syndaren utan blott att hejda hans ondska och beröva honom lusten att fortgå på syndalivets fördärvliga väg. Gud vill rädda alla, såsom aposteln Paulus säger, att han "är alla människors frälsare, i synnerhet de troendes" (1 Tim. 4: 10). Han vill alltid giva oss alla vad vi bäst behöva; och hans avsikt är att allt, som möter oss, skall "samverka till vårt bästa" (Rom. 8: 28). Detta gäller både motgång och medgång, såsom människor kalla det. Ur en högre, andlig synpunkt betraktat, finnes för en sann kristen icke någon motgång, så länge han själv troget vandrar i Mästarens spår.

Om vår himmelske Faders goda behag säger Jesus, att det är

Att giva oss riket.

Ordet ''giva'' påminner oss därom, att allt vad vi få av Herrens hand är en nådegåva. Gentemot Gud hava vi aldrig någon förtjänst, som skulle berättiga oss till något slags anspråk på belöning från hans sida. Vår skyldighet är att i alla våra begär, ord och gärningar överensstämma med Guds heliga vilja; och Jesus säger: ''När I haven gjort allt, som har blivit eder befallt, så sägen: Vi äro onyttiga tjänare; vi hava gjort vad vi voro pliktiga att göra'' (Luk. 17: 10). Något överskott oss till godo kan därför aldrig uppstå. Gud bliver oss aldrig något skyldig; vad vi få av honom är idel nåd.

Riket, som Gud genom sin Son Jesus Kristus och den Helige Ande giver åt sina troende barn, är först och främst ett inre, andligt förhållande, såsom Jesus sade till sina lärjungar: ''Guds rike är invärtes i eder'' (Luk. 17: 21). Detta själsliv innebär rättfärdighet och frid och fröjd i Gud. Rättfärdigheten har två sidor: dels befrielse från syndens skuld och straff, vad man ock kallar rättfärdiggörelse av tron, så att känslan av fördömelse tages ur samvetet, dels också hjärtats och vandelns omskapelse, så att man

vinnlägger sig om att göra vad rätt är inför Gud och människor. Friden, som följer härmed, består uti den nya andliga viljans överensstämmelse med Guds heliga vilja; och med den följer Andens vittnesbörd om Guds välbehag samt fröjd eller glädje i Gud, tacksamhet för hans godhet och trygghet under hans ledning allt intill jordelivets slut.

Men Guds rike stannar icke inom den troende såsom en fördold skatt; det framträder även såsom en verksam kraft inom mänskligheten till dennas förvandling och höjande uppåt från det jordiska och timliga till det himmelska och eviga. Och alla människor, vilka låta Herrens Ande sålunda omskapa sig, äro medborgare i detta Guds rike. Man har (och det med rätta) sagt, att det består av nådens rike här på jorden och härlighetens rike i himmelen. Det förras medborgare sägas utgöra den stridande kyrkan, det senares den triumferande. Dessa två klasser äro icke så långt åtskilda som mången föreställer sig. Himmelens invånare, denna stora oss omgivande sky av vittnen (Ebr. 12: 1), äro varken döda eller sovande utan deltaga med oss, som ännu kämpa här nere, och vänta oss då vi såsom segervinnare in-

tåga genom portarna till den härliga staden där uppe.

När vi komma dit, skola vi i dess fullhet erfara uppfyllelsen av det välsignade löftet, att vår Fader skall giva oss riket.

Då författaren av Ebréerbrevet i det elfte kapitlet omtalat några trosvittnen i gamla förbundets tid, säger han (i 14—16 verserna), att de sökte ett fädernesland, samt att detta icke var det, från vilket de utgått, utan de begärde ett bättre, det är ett himmelskt; och om detta säger han (i Ebr. 4: 9): "Således står en sabbatsro åter för Guds folk". Denna väntar oss uti de saligas boning i ljuset; och riket är det obefläckade, oförgängliga och ovanskliga arvet, som i himmelen är förvarat åt oss. Genom sitt medborgerskap uti Faderns rike är även det ringaste Guds barn oändligt rikare än den mäktigaste man på jorden, som saknar denna förmån. "Till hemmet där ovan står allt vårt begär; vi äro blott gäster och främlingar här".

Rätta världsövervinnare.

Allt det som är fött av Gud, det övervinner världen; och detta är den seger, som har övervunnit världen, vår tro.

Vem är den, som övervinner världen, om icke den som tror, att Jesus är Guds Son.

1 Joh. 5: 4, 5.

1. *Vad menas med "världen"?*

Ordet "värld" begagnas uti Guds ord, likasom ock uti dagligt tal, i flerahanda mening. I Ebr. 11 : 3 läsa vi, att "världen har blivit fullbordad genom Guds ord, så att det man ser icke har tillkommit av det, som synes". Här menas tydligen med "värld" sammanfattningen av *allt, som Gud har skapat,* så väl vår jord, som de otaliga himlakropparna vilka sväva omkring i den ofantliga rymden, vars gränser vi ej känna, och vars utsträckning ingen mänsklig kunskap förmår att mäta. Uti en mindre omfattan-

de mening begagnas ordet i Luk. 2: 1, där med världen menas det stora romerska riket, vilket utgjorde den viktigaste delen av den då kända jordytan. [Anmärkas må också, att i vår svenska bibel uttrycket ''värld'' begagnas såsom översättning av flera olika ord i grundspråket, vilka hava skilda betydelser.]

Med ''värld'' menas stundom *människorna* på hela jorden. Så säger Jesus (i Joh. 3: 16), att ''Gud så älskade världen, att han utgav sin enfödde Son'' för dess frälsning. Här är tydligen icke fråga om den skapade yttre naturen, vilken ju ej kan tro och bliva frälst, utan om förnuftiga varelser, vilka kunna lära känna Gud. Dessa har Jesus kommit för att rädda från evigt fördärv.

Särskilt menas med världen *de ogudaktiga,* den stora mängden av världsmänniskor, vilka leva likgiltiga för Gud eller rent av fientliga mot honom och hans barn. Så säges i 1 Joh. 5: 19, att ''hela världen är i det ondas våld''. Sammanhanget visar, att aposteln här talar om världens barn i motsats mot dem, vilka älska och förtrösta på Herren Jesus.

Med ''det som är i världen'' menas också ''köttets begärelse och ögonens begärelse och levernets högfärd'', d. v. s. *världsmänniskornas*

strävanden för att få sina fåfängliga önskningar tillfredssällda (1 Joh. 2: 16). Här talar Johannes om den allmänna sinnesriktningen hos de oomvända, då de åstunda vad köttet och sinnena lyster.

Då det heter (i 1 Joh. 2: 17), att "världen förgås och hennes lusta", så menas ju där *det timliga och förgängliga,* i motsats mot det evigt bestående, varvid de kristna uppmanas att trakta efter detta senare, i motsats mot det som varar en kort tid och sedan måste lämnas.

---

2. *Att övervinna världen är ett storverk.*

Alltifrån den stund, då synden först inkom i världen, pågår en strid mellan det goda och ondskans makter. Bibeln talar från början till slut om denna strid, och Guds barn kallas Herrens stridsmän, vilka måste ständigt vara rustade dels för att angripa mörkrets rikes fästen, dels för att slå tillbaka de ondas anfall samt försvara ljusets och sanningens sak. Om vi besinna, under vilka växlande former och med vilken förfärande kraft djävulens rike uppträder inom mänskligheten, så må vi icke undra uppå att mången bävar vid tanken på denna strid; ty en blott mänsklig makt skulle visserligen ej räcka till att vinna seger.

Att övervinna världen betyder först att vinna seger över frestelsen att sätta *rikedom, nöjen eller fåfäng ära* såsom målet för sitt livs verksamhet — eller överhuvud att tillfredsställa vår själviskhet. Man kan gärna säga, att hela det världsliga samhällslivet är riktat uppå att vinna vad vi nu antytt; de som ej göra till sin uppgift att bliva rika, att roa sig eller att få beröm av människor, de äro i sanning ett fåtal även bland de namnkristna; och den stora världshopen avgudar uppenbart sådana saker. Hela affärslivet går ju ut uppå att förtjäna penningar; och för att erhålla dem är man ofta ej så noga med sättet, varpå de förvärvas. Om en annan ruineras, så får det vara; ty ''affär är affär'', och en var får se upp för sig själv. Guds ord talar om faran för dem, ''som vilja bliva rika''; och mången har på denna väg blivit övervunnen av världen, i stället för att övervinna densamma. På samma sätt har det gått med mången ung man och kvinna, som framför allt annat sökt att njuta av livet samt jagat efter nöjen och människogunst.

Vidare måste vi övervinna *världsmänniskornas inflytelse på våra åsikter och handlingar.* Ett svenskt ordspråk säger: ''Var och en är barn av sin tid''; och vi taga naturligtvis infly-

telse av den uppfostran vi fått, samt av den umgängeskrets i vilken vi befinna oss. Denna kan nu vara bättre eller sämre; och i senare fallet har det fördärvat mången ung man och kvinna, att de helt enkelt "följt med strömmen" och gjort såsom de andra, i stället för att Guds ord uppmanar oss att pröva allt och behålla blott det som är gott. Faror och snaror omgiva oss på alla håll; vi behöva därför akta uppå apostelns ord: "Vaknen upp rätteligen och synden icke" (1 Kor. 15: 34).

Världens inflytelse på oss yttrar sig under olika former. Vad man kallar den "allmänna opinionen" har ofta en större makt än den borde; och även personer, vilka ej just anses vara fega, våga ofta ej uttala obehagliga sanningar, för att ej stöta sig med sin omgivning och bliva räknade som "besynnerliga". Allt för många följa det skamliga ordspråket: "Man måste tjuta med ulvarna" och svika sålunda sitt bättre medvetande för att behaga människor. — Hit hör också det föraktliga slavandet under skadliga seder och bruk, inneslutande däri nya moder, det ena dåraktigare än det andra. Icke mena vi, att det ligger någon välsignelse uti att sätta sig på tvären och vara olik alla andra; men Guds ord säger dock: "Skicken eder icke

efter denna världen" (Rom. 12: 2); och där ett allmänt bruk är dumt, oanständigt eller skadligt för hälsan, anstår det en kristen att icke följa det utan vittna däremot i ord och handling. Vi äro Herrens fria barn och behöva ej göra oss till människoträlar. Vad människor tycka är icke en kristens högsta lag.

Till segern över världen hör också att övervinna *världsfurstens förmörkande inflytelse.* Paulus säger (i 2 Kor. 4: 4), att "denna världens Gud har förblindat de otrognas sinnen"; och med detta uttryck menar aposteln utan tvivel djävulen, den förnämste av de onda andemakterna, vilka förorsaka avguderi samt annan synd och last bland människorna. Likasom vi tro på tillvaron av en god och en ond andevärld, så äro vi också övertygade att bägge sidorna utöva en viss inflytelse på människorna. Vill man kalla detta spiritualism, så äro vi dock övertygade att vad vi nu säga har full grund i bibeln, både gamla och nya testamentet.

Djävulen har, säger Paulus, förblindat de otrognas sinnen, hållande dem i okunnighet om sanningens och fridens väg. Själafienden har villiga tjänare i sådana bedragare och lastens gynnare som ogudaktiga katolska präster, krögare, ungdomens förförare och alla personer

som motarbeta mänsklighetens framåtskridande till större renhet, ljus och sanning. Att segra över alla sådana illgärningsmäns intriger är i sanning ett storverk.

För att kunna med hopp och mod uppehålla denna kamp mot mörkrets makter måste vi *vandra i evighetens ljus.* Vi måste leva under det osynligas och evigas ständiga inflytelse och Guds Andes fortfarande ledning, så att icke sinnevärldens lockelser, själviska planer eller människors domar beveka oss att vika åt sidan från sanningens smala väg. Här duger icke att halta på bägge sidor, utan vi måste behålla ett gott samvetes vittnesbörd inför Gud, även om vi skulle därför bliva föraktade eller klandrade.

---

3. *Huru få vi kraft att övervinna världen?*

För att kunna segra över talrika och starka motståndare fordras tydligen en mycket stor kraft. Få vi icke denna, så lida vi nederlag. Det är därför viktigt för oss att finna den rätta kraftkällan, och icke söka den på sådant håll där den ej finnes att få. Många hava sökt på orätt väg och därför ej funnit vad de sökte.

Så trodde i kristendomens första århundraden, särskilt under förföljelsetiden, många att de skulle komma i en lyckligare ställning till

Gud, om de flydde från människors sällskap ut i öknen och övade *eremitliv*. Men frestelsen följde dem även där; de fingo ej det lugn de åstundade och blevo icke till någon välsignelse för sina medmänniskor, ty det är ej så vi övervinna världen. I våra dagar narra de katolska prästerna många unga kvinnor att gå in i deras kloster; men när de väl fått dem i sin makt, finna dessa att där råder förtryck, svartsjuka, lastbarhet och barnamord, i stället för seger över världen.

Ej heller hjälper *världsvishet*. Studier av detta slag må vara goda på sin plats, då de idkas med förstånd; men icke giva de seger över kött och värld. Kunskaper äro gagneliga, och vi behövde väl att få mera därav. Men vetande ensamt omskapar icke hjärtat eller giver åt detsamma Guds frid; vi behöva något mäktigare än världslig vishet.

Människans beslut att i *egen kraft* besegra alla inre och yttre frestelser kan närmast liknas vid ett försök att stödja sig på ett bräckligt rör. Stödet brister i prövningens stund, just då det som bäst behöves; man faller för frestelsen, och fallet bliver stort. En fast och allvarlig vilja att göra det rätta är god; men kraften att utföra goda beslut måste komma från höjden.

Det finnes ett slags tro, som man har kallat *deism* (av ''deus'', som betyder Gud). Man menar med detta ord den åsikt, som visserligen erkänner, att det finnes en Gud, vilken skapat världen och satt dess maskineri i gång, men sedan ej befattar sig med sina skapade varelser utan låter allt fortgå enligt de för alltid gällande naturlagarna. Gud bliver enligt denna uppfattning en skicklig världsbyggmästare men ingalunda en kärleksfull Fader, till vilken vi i bön kunna vända oss med förtröstan om hjälp. Tydligt är, att en sådan uppfattning leder till tro på ett oundvikligt öde och ej giver någon kraft till seger över lustarna och begären.

Ej mycket bättre är det beställt för dem, vilka stanna vid en *död renlärighet* och *yttre kyrklighet* utan anda och liv. Då man därvid iakttager gudaktighetens form men försakar dess kraft, så är det klart, att man ej genom sådant övervinner världsväsendets onda inflytelse utan snarare bliver övervunnen av världen.

Däremot säger Johannes, att den övervinner världen, vilken *tror att Jesus är Guds Son.* Vi förstå väl, att här icke är fråga om någon död tro på en teologisk lära om Kristus, den ju även de onda andarna hava, såsom vi se av berättelsen om den besatte mannen i synagogan uti Ka-

pernaum, vilken ropade: ''Jag vet vem du är, Guds helige'' (Mark. 1: 24). Med tro på Jesus såsom Guds Son förstå vi här ett livgivande, förtroendefullt omfattande av Jesus Kristus såsom vår personlige allsmäktige, alltillräcklige och ständigt närvarande Frälsare, med vilken vi alltså hava en oafbruten gemenskap genom bön, och från vilken vi mottaga den kraft, som han meddelar genom sin helige Ande. Leva vi under inflytelsen av denna erfarenhet, så kunna vi med aposteln säga: ''Allt förmår jag genom honom, som gör mig mäktig''.

---

4. *Huru övervinner denna tro världen?*

I Joh. 14: 9 läsa vi, att då Filippus bad Jesus visa dem Fadern, han svarade honom: ''Den som har sett mig, han har sett Fadern''. Jesus är såom Guds Son den himmelske Faderns representant ibland oss, så att Paulus säger om honom (i Kol. 2: 9), att ''i honom bor gudomens hela fullhet lekamligen''. Gud, vilken i sin eviga, osynliga urgrund är för oss i viss mån dunkel och otillgänglig, bliver genom sin Sons uppenbarelse mera *fattlig och verklig* för människan, så att hon genom Jesus träder i beröring och samverkan med den himmelske Fadern, och

den gudomliga segerkraften genom Sonen tillströmmar oss.

Vidare märka vi, att genom tro på Frälsaren vi bliva *försonade med Gud* och få erfara förlåtelsens frid. Så länge vi känna oss stå under lagens fördömelse, med ett ont samvete och ängslan för framtiden, hava vi ingen kraft att motstå det ondas inflytelse inom eller utom oss; såsom det heter i en välkänd psalm: ''Vår egen kraft ej hjälpa kan; vi vore snart förödda''. Vi måste hava vår sak klar i förhållande till Gud och slippa all fruktan för honom, om vi skola vinna den fasthet till den invärtes människan, som sätter oss i stånd att i Herrens kraft övervinna våra andliga fiender.

I det välkända samtalet med rådsherren Nikodemus yttrade Jesus: ''Utan att en varder född på nytt (egentligen; ''ovanefter''), kan han icke se Guds rike'' (Joh. 3: 3); och i v. 5 av samma kapitel säger han: ''Utan att en varder född av vatten och Ande, kan han icke ingå i Guds rike''. I bägge dessa texter framhålles samma sanning, som Johannes uttalar i 1 Joh. 5: 18, att ''den som föddes av Gud, han tager sig till vara, och den onde kommer icke vid honom''. Och detta lyckliga förhållande äger just rum med den, vilken av hjärtat tror

på Jesus Kristus såsom Guds Son. Åt honom är *Jesu gudomliga liv meddelat;* och således är i honom den Helige Ande en ständig, oförstörbar och allsmäktig kraft, vilken uppehåller honom under alla prövningar och giver seger i striden mot världsfurstens alla makter.

I samband härmed fyller Anden den på Jesus troende med en *innerlig kärlek till vår gudomlige Frälsare,* vilken kärlek utdriver kärleken till synden och världen. Hava vi verkligen fått ''Guds kärlek utgjuten i våra hjärtan genom den Helige Ande, som har blivit oss given'' (Rom. 5: 5), så förlorar det orena och köttsliga sitt behag för oss; ja, det jordiska såsom ett helt, även det lovliga, får ett underordnat intresse i jämförelse med det himmelska och eviga. I vårt inre tänder Anden ett nit för Guds rike och hans rättfärdighet; detta rikes angelägenheter taga då hos oss försteget framför andra affärer; och det förgängliga får då ej draga oss från Gud.

---

5. *Segervinnarens lön.*

I 2:dra och 3:dje kapitlen av Johannes' Uppenbarelse (skriven för att trösta Guds barn under förföljelsetiden) finnas flera sköna löf-

ten åt dem, som segra i striden mot djävul, kött och värld. Där lovas dem att få "äta av livets träd, som är i Guds paradis"; att "icke få någon skada av den andra döden", att "äta av det fördolda manna", att Jesus "skall bekänna deras namn inför sin Fader och inför hans änglar", o. s. v. — allt pekande på en härlighet i himmelen såsom de trognas nådelön.

Men ej endast härefter lönar Herren dem, som i hans namn övervinna världen. Redan nu har troheten sin belöning i ett gott samvetes vittnesbörd, i förnimmelsen av Guds välbehag och i vissheten om en salig död. Jesu stridsman har målet klart för sina ögon; han "kämpar icke såsom en, vilken hugger i vädret" (1 Kor. 9: 26), utan han går från seger till seger. Trygg möter han vad helst Herren vill sända; glad bidar han den stund, då striden utbytes mot den slutliga vilan; och hans salighets Hövding skall kröna honom med livets härliga segerkrans.

Livets vatten.

Om någon törstar, så komme han till mig och dricke.
Den som tror på mig, av hans liv skola, såsom skriften har sagt, flyta strömmar av levande vatten.
Joh. 7: 37, 38.

Judarna hade tre årliga stora högtider: *påsken*, på våren, till minne af Israels barns utvandring ur Egypten; *pingsten*, på försommaren, erinrande om lagens utgivande på Sinai berg; och *lövhyddohögtiden*, som påminde dem därom, att deras förfäder under vandringen genom öknen bodde uti tälthyddor. — Om denna sista skola vi nu säga något.

Lövhyddohögtiden var en skördefäst, och den firades vid den tid då årets frukter voro insamlade, i oktober månad. Folk från olika delar av Israels land samlades då till Jerusalem för att deltaga i festen. Stora förberedel-

ser gjordes för att rätt fira denna högtid; och aftonen innan den började, inblåstes den av prästerna med basuner. Den varade under åtta dagar; den sista var "den stora dagen i högtiden", då folket återvände till sina regelbundna hem. Under de andra sju dagarna bodde i hyddor gjorda av lövrika grenar av olika träd. Dessa hyddor upprestes på torgen, gatorna och landsvägarna i Jerusalems närhet, ja även på de flata taken över boningshusen.

Altaret pryddes med kvistar av pilträd; och om natten tändes på tempelgården fyra stora gyllene armljusstakar, av vilka var och en hade flera skålar med olja, vilkas vekar tändes och brunno såsom ett minne av eldstoden, som i öknen lyste Israels barn under natten. Till minne av vattnet, som kom fram ur klippan då Mose slog därpå med sin stav, hämtade prästerna vatten ur dammen Siloam och utgöto det sedan med dryckesoffer på altaret.

Av den bibliska berättelsen om Jesus synes framgå, att han i likhet med det stora flertalet bland judarna deltog i besöken till Jerusalem vid de stora högtiderna. Den första gången han så gjorde, var då han vid tolv års ålder följde med sina föräldrar till påskhögtiden. — I det kapitel, varur vår text är hämtad, omtalas,

att Jesu bröder uppmanade honom att följa med folket, som från Galiléen vandrade upp till Jerusalem till lövhyddohögtiden, men att han svarade att hans tid att gå dit icke ännu kommit. Sedan de andra gått, gick han för sig själv dit upp; och mitt i högtiden uppträdde han i tempelgården samt lärde folket, bland vilket många olika tankar uttalades om honom. Fariséerna, hans regelbundna fiender, utsände tempeltjänare att gripa honom; men hans ord gjorde ett sådant intryck på dessa, att de ej ville arrestera honom. — På den sista dagen i högtiden stod Jesus upp och ropade de ord, som utgöra vår text, och dem vi nu vilja närmare betrakta. Vi tala då först om

Törsten.

Så snart en människa kommit till en allvarlig betraktelse av sin ställning här i livet, kan hon ej längre vara belåten med att tillfredsställa stundens tillfälliga nycker eller övergående känslor, utan önskar finna vad hon egentligen behöver för att bliva verkligen nöjd med sin tillvaro. Om hon så gör, skall det visa sig, att människoanden känner i djupet en törst efter *sanning* och efter *lycka.* Våra erfarenheter äro så omväxlande och ofta motsägande, att

vi ej veta vad vi skola tro; och dock kunna vi icke släppa en åstundan att få svar på den välkända frågan: ''vad är sanning?'' Endast en tanklös människa nöjer sig med att lämna den obesvarad.

I samband härmed står behovet av lycka och harmoni, så att hjärtats lovliga önskningar bliva tillfredsställda. Kunskapstörsten är ett behov att *veta,* huru livets gåta skall lösas; strävandet efter lycka innebär en önskan att *leva* så, att vi bliva belåtna med vår tillvaro.

Nu veta vi väl, att den stora mängden av människor söker tillfredsställa denna andens längtan efter lycka genom att störta sig i nöjenas virvel och njuta ''såsom köttet och sinnena lyster'', varvid njutningen bliver grövre eller finare allt efter personens uppfostran och vanor, dock alltid riktad på det fåfängliga och förgängliga. Men dessa världens usla brunnar kunna icke släcka evighetsmänniskans törst, vilken snarare bliver svårare, i den mån man tömt bägaren intill dräggen utan att bliva tillfredsställd.

Det är likväl ej nog därmed, att livet aldrig kan på detta sätt bliva verkligen lyckligt. När världens lustar och begär icke längre kunna giva den njutning man önskade, så återstår

domen i samvetet, vilket kallar syndaren till rannsakning inför en helig och rättfärdig Gud. Känslan av ansvar inför honom, mot vilken man syndat, och tanken på ett illa använt liv, som bort och kunnat bliva till välsignelse, lämnar ingen ro; så att i stället för den väntade lyckan man känner sig avgjort olycklig. Har man då sökt att trösta sig med den egenrättfärdiga inbillningen, att man icke är sämre än andra, så ramlar detta stöd varpå man sökt vila; Guds Ande överbevisar människan om synd (Joh. 16: 8); och inom sig själv finner hon icke längre något hopp.

Det finnes dock en källa, där själen kan få sin törst släckt; och den

Källan är Jesus.

I vår text säger Frälsaren: "Om någon törstar, så komme han till mig och dricke".

Judarna öste vid lövhyddohögtiden vatten ur källdammen Siloam och buro detta i procession till tempelgården, där det utgöts över altaret, som stod framför templet. Denna ceremoni gav åt Jesus en osökt anledning att framhålla för sina åhörare det enda rätta sättet att få själens törst stillad, genom det andedop som han ville giva åt dem, vilka trodde på honom.

Likasom det naturliga vattnet släcker kroppens törst, så att man för tillfället känner sig hava fått nog, så tillfredsställer Jesus den andens längtan, som driver syndaren att hos honom söka frälsning. Och härom säger Jesus: ''Vilken som dricker av det vatten som jag skall giva honom, han skall icke törsta till evig tid; utan det vatten, som jag skall giva honom, skall bliva i honom en källa med springande vatten till evigt liv'' (Joh. 4: 14).

När vi i tro omfatta Jesus, så bliver hans hela liv den grundval, på vilken vårt andliga liv vilar. Hans heliga liv i förening med den himmelske Fadern bliver då grunden för vårt liv i Gud; hans död till försoning för vår synd bliver uti oss en kraft, som dödar den gamla syndamänniskan; och hans uppståndelses kraft hjälper oss att uppstå till rättfärdighetens nya liv, så att vi ''söka det, som är ovan, där Kristus sitter på Guds högra sida'' (Kol. 3: 1). I korthet kunna vi säga, att det är genom Jesus, och den helige Ande vilken han sänder till sina lärjungar, som Guds nåd tillströmmar oss. Likasom han på jorden ropade till alla arbetande och betungade, att de skulle komma till honom, så kallar han ännu från sin härlighets himmel till sig alla, som tröttnat på världslivets tomma

fröjder och känna hunger och törst efter rättfärdighet (Matt. 5: 6).

Till sådana säger Jesus, att de skola ''dricka'', d. v. s. få sitt behov tillfredsställt. Uti Jes. 12: 3 säger Herren genom profeten: ''I skolen ösa vatten med fröjd utur frälsningens brunnar''; och detta språk tillämpade de judiska skriftlärda med rätta på Messias (Kristus), vilken de väntade skola komma, ehuru de, när den verklige Frälsaren kom, förkastade honom och sedan förgäves väntade en annan. När själen, trött på världen, trött på egna ansträngningar och felslagna förhoppningar, lämnar sig helt åt Herren Jesus, så får hon erfara att törsten bliver stillad. I stället för samvetets anklagelser och fruktan för domen får hon känna förlåtelsens välsignelser. I stället för den tärande oron fylles hjärtat av ''Guds frid, som övergår allt förstånd'' (Fil. 4: 7). Sorgen utbytes mot fröjd; och den frälste kan med psalmisten säga: ''Mitt hjärta och min kropp jubla mot levande Gud'' (Ps. 84: 3). Man har då fått Guds kärlek utgjuten i hjärtat genom den helige Ande; och hans vittnesbörd giver själen den sanna lyckan. —

"Den som tror på mig",

säger Jesus uti fortsättningen av vår text. Vi veta väl, att ordet "tro" begagnas i många olika betydelser. Stundom menas ju därmed helt enkelt, att man förmodar, att något skall hända, såsom om man tror, att någon god vän skall snart hälsa på. Eller kan det beteckna en uppfattning i fråga om en lärosats, t. ex. "Jag tror, att det är rätt att döpa små barn". En sådan förståndsuppfattning kan ju också omfatta en hel kyrklig riktning, så att man tror mera på ett samfund än på ett annat. Om dessa slag av tro är dock här icke fråga. Tron på Kristus har visserligen ett underlag i en förståndig religiös uppfattning, men den är till sitt väsende något mera än detta; den rör hjärtat och ej blott huvudet.

Den sanna tron på Kristus innebär alltså först ett *fullt förtroende till Jesus,* så att man kan med aposteln säga: "Jag vet, på vem jag tror, och är viss, att han förmår förvara till den dagen det som är mig ombetrott". Detta omfattar naturligtvis en övertygelse, att hans uppenbarelse om den himmelske Fadern är den rätta, och att hans löften äro pålitliga, så att vi taga hans ord för full sanning. Men däri ligger

något mera, nämligen en personlig kärlek till Herren Jesus såsom en verklig ännu levande vän. Han är för oss icke blott den störste religionsstiftare som någonsin funnits, en lärare vilkens ord äro värda uppmärksamhet, utan en medlare inför Gud, till vilken vi kunna gå med våra bekymmer och lägga fram våra behov i bön.

Tron på Kristus är också en *kraft till seger* i livets strid. Den hjälper oss att övervinna frestelser till det, som är syndigt och följaktligen skadligt för vårt andliga liv. Även sådana begär, som äro naturliga, och således icke i sig själva syndiga, kunna innebära en fara, om de ej ställas under Guds Andes ledning; och denna få vi nåd att följa, då vi i tro omfatta Frälsaren. Och likasom vi genom honom kunna segra över begären, så kunna vi även övervinna allt annat, som hindrar vårt liv i Gud, såsom människofruktan, världslikställighet, äregirighet, o. s. v. Vi bliva så sinnade, som Jesus Kristus var, och vi dö med honom från det gamla världslivet; själviskheten utdrives av Guds Ande.

Likasom Jesus sade om sig själv, att han ''måste verka dens verk, som sänt'' honom; så känner också den på honom troende ett *behov*

att verka för Guds rike, medan levnadsdagen varar. En kyrka, som verkligen är en Guds församling och ej blott en religiös inrättning, är alltid missionerande. Så väl den inre som den yttre missionen är föremål för dess intresse. Till sin lärjunge Petrus sade Jesus: ''När du en gång har blivit omvänd, så styrk dina bröder'' (Luk. 22: 32); och såsom avskedsord sade han till apostlarna: ''Gån ut och gören alla folk till lärjungar'' (Matt. 28: 19). Ingen, som verkligen tror på Jesus, kan vara likgiltig för världens evangelisering.

Om välsignelsen

av ett sådant trosliv säger Jesus, att ''av hans liv skola flyta strömmar av levande vatten''.

Av den vers, som följer näst efter vår text, finna vi att Jesus sade detta om Anden, som de, vilka trodde på honom, skulle undfå. Vi göra icke anspråk uppå att begripa det inre förhållandet mellan Fadern, Sonen och den Helige Ande, vilket väl alltid torde här i livet förbliva en hemlighet för oss. Men så mycket finna vi av Jesu tal till sina lärjungar, att han vid sin hädanfärd skulle sända dem Anden, vilken skulle vara deras hjälpare och leda dem till hela sanningen. Om denne gudomlige An-

des verksamhet talas mycket i bibeln, både om hans inneboende i våra hjärtan och om hans inflytelse på vår verksamhet. Han vittnar med vår ande, att vi äro Guds barn och arvingar till det eviga riket (Rom. 8: 16, 17). Han lärer oss att döda syndakroppens gärningar med Anden (v. 13). Han verkar uti oss andliga frukter, vilka äro "kärlek, fröjd, frid, långmodighet, mildhet, godhet, trohet, saktmodighet och återhållsamhet" (Gal. 5: 22); så att vi både uti inre livsåskådning och i yttre vandel överensstämma med Guds vilja.

Men särskilt påpeka Jesu ord i sista delen av vår text den sanningen, att *Guds Ande såsom en livskälla fyller oss med Kristi kärlek, vilken då genom oss överflödar till andra och sålunda bliver dem till välsignelse.* Det är klart, att ett kärl icke kan flöda över, förr än det självt blivit fullt. Så behöva vi att själva "bliva uppfyllda intill all Guds fullhet" (Efes. 3: 19), om vi skola bliva till välsignelse för våra medmänniskor. "Det är denna höga erfarenhet av kristlig fullkomlighet, om vilken aposteln Paulus talar, då han (i 1 Tess. 5: 23) säger: "Fridens Guds själv helge eder till hela eder varelse; och hela eder ande, själ och kropp varde behållna ostraffliga vid vår Herre Jesu

Kristi tillkommelse''. När Guds barn få erfara denna rika välsignelse, så bliver det deras lycka att få tjäna andra, såsom Herren Kristus tjänat dem. Någon renare och heligare glädje finnes icke än att sålunda bliva andra till välsignelse. Exempel på ett sådant liv finna vi först hos den himmelske Mästaren själv, vilken lämnade härligheten och kom hit ned till syndens, nödens och sorgernas värld, icke för att vinna ära och bekvämlighet utan för att uppsöka och frälsa de förlorade. Uti hans fotspår hava sedan vandrat apostlar, martyrer, reformatorer och andra människovänner, vilka tjänat Jesus genom att visa kärlek mot de minsta av hans bröder (Matt. 25: 40). Och han, som ej skall glömma ens en bägare friskt vatten, givet i hans namn, skall rikligen belöna den kärlek, som bevisats mot hans lärjungar här i livet.

Slutligen bedja vi, i samband med denna text, envar av våra läsare att göra sig själv några frågor.

1. *Har jag känt törsten efter frälsning?*

Vi mena icke helt enkelt en allmän önskan att få komma till himmelen; envar, som tror på

ett liv efter detta, önskar naturligtvis att bliva salig, och ingen vill bliva evigt fördömd. Men frågan gäller här något mera. Har jag längtat att slippa från livet i synden och världen, att få min sak uppgjord med Gud och samvetet, att få seger över lustarna och begären samt ett väl grundat hopp om andel i det arv, som är i evigheten förvarat åt Guds barn?

2. *Har jag kommit till källan och druckit?*

Jesus sade i sin bergspredikan: "Saliga äro de, som hungra och törsta efter rättfärdigheten; ty de skola bliva mättade" (Matt. 5: 6). Att söka frälsning är bättre än att vara likgiltig; men det går ej an att alltid förbliva "en sökande själ", såsom de andligt sinnade i Sverige vid mitten av förra århundradet ofta uttryckte sig. Man måste kunna säga med Andreas: "Vi hava funnit Messias, det betyder Kristus" (Joh. 1: 41). Att söka källan och komma till densamma är rätt och gott; men man måste ock därur dricka nåd och förlåtelse, frid, fröjd och kraft till seger över djävul, kött och värld.

3. *Har jag blivit till välsignelse för andra?*

Vi hava förmodligen hört det engelska uttrycket: "Saved for service". Om Herren

har frälsat oss, så är det hans mening, att vi skola vara medel till andras frälsning; och ju flera vi lyckas få med oss på den goda vägen, desto lyckligare bliva vi själva. Gåvorna äro i detta hänseende olika och sätten att verka omväxlande; men något slags arbete för Guds rikes utbredande är ett behov för varje kristen, om han skall kunna behålla andlig hälsa och framgång på den goda vägen. Huvudsaken är, att vi troget begagna de tillfällen, som Herren giver. Göra vi detta, så skola vi av hans mun få höra den välkända hälsningen: "Du gode och trogne tjänare; gå in i din Herres glädje".

Tankar om uppståndelsen.

Såsom vi hava burit den jordiskas bild, så skola vi ock bära den himmelskas bild.

1 Kor. 15: 49.

Ovanstående text, hämtad ur den nu gällande svenska bibeln, återgiver ordagrant aposteln Pauli ord, såsom han skrev dem (på grekiska) till församlingen i Korint. Meningen synes oss vara litet mera träffande uttryckt i den nya provöversättningen, där vi läsa: ''Såsom vi hava burit den jordiska människans gestalt, så skola vi ock bära den himmelska människans gestalt''. Orden talas av aposteln i samband med en framställning av skillnaden mellan den jordiska människan, Adam, och den himmelska, Kristus.

Uppståndelsen är verklig.

I det 15:de kapitlet av Pauli första brev till Korintierna talar aposteln dels om uppståndel-

sen i allmänhet dels särskilt om Kristi uppståndelse, visande att vi i bägge dessa fall hava att göra med sanning och verklighet, icke med några fantasibilder. Rationalistiska teologer hava försökt att tolka bort berättelsen om Jesu uppståndelse så, att därmed skulle helt enkelt skildras Jesu religions förandligande från en inskränkt judisk lära till något allmänt mänskligt, och att lärjungarna uti sitt upprörda tillstånd föreställt sig att de sett Mästaren ibland sig. Vi medgiva gärna, att Kristi uppståndelse har en sinnebildlig betydelse och betecknar vår och hela mänsklighetens delaktiggörelse av ett andligt liv; men vi erkänna ingalunda, att denna sanning gör Kristi direkta kroppsliga uppståndelse överflödig. Det är just denna senare som är grunden till den andliga upplyftningen, vilken ju är en frukt av tron på den uppståndne Frälsaren.

Paulus, som var en lärd och tänkande man, visar i början av ifrågavarande kapitel, att Jesus var verkligen uppstånden. För detta sitt påstående giver han tydligen goda skäl. Det mesta av vad vi veta hava vi ju lärt genom pålitliga vittnens intyg; detta gäller både om händelser, som inträffat länge sedan, och om avlägsna länder, vilka vi aldrig sett. Vad vi

själva omedelbart iakttagit är ju en obetydlighet, i jämförelse med vad vi tro på grund av andras ord. Nu kunna vi tryggt påstå, att Frälsarens uppståndelse från de döda varit bevittnad av så många trovärdiga personer som flera andra händelser, dem alla förståndiga människor erkänna vara historiskt vissa. Paulus påminner i v. 5—8 därom, att Jesus efter sin död visat sig för Petrus, för Jakob, för de församlade apostlarna och för mera är fem hundra bröder, av vilka de fleste levde ännu då Paulus skrev brevet till korintierna. Om några andra uppenbarelser läsa vi även i evangelisternas berättelser. Att alla dessa skulle hava uppsåtligt talat osanning eller varit överspända fantaster, som ej vetat vad de talade, är ju ett orimligt påstående, då vi så väl känna apostlarnas lugna, nyktra och allvarliga karaktär.

''Allra sist'', säger Paulus, ''vart han ock sedd av mig, som är såsom en otidigt född''. Han var, så långt vi känna, den ende här på jorden, som sett och talat med den till himlen uppfarne Frälsaren; men detta möte utanför Damaskus utgjorde en så avgörande vändpunkt i apostelns hela liv och verksamhet, att det ensamt kunde gälla såsom ett tillräckligt vittnesbörd.

Om nu, menar Paulus, all uppståndelse från de döda är omöjlig, så har icke heller Kristus uppstått; men, å andra sidan, om Kristus verkligen uppstått, så följer därav, att uppståndelse är möjlig. Detta resonemang är tydligen så rimligt och välgrundat, att ingen förståndig människa kan förneka dess riktighet. Vår slutsats är därför, att de döda kunna uppstå. Men uppståndelsen är icke blott möjlig och verklig; den är också nödvändig. Det måste finnas en de dödas uppståndelse, så vida det mänskliga livet skall hava någon verklig betydelse och ej sjunka ned till djurets ståndpunkt, eller ännu lägre (ty en i laster och brott sölad människas liv har sjunkit djupare än djurets.) "Om de döda icke uppstå", säger aposteln (i v. 32), "låtom oss då äta och dricka, ty i morgon måste vi dö". Detta hedniska ordspråk vore då sant, menar Paulus; all tro och allt hopp på Kristus vore ett självbedrägeri; och vi vore de uslaste av alla människor (v. 19).

Huru uppstå de döda?

Aposteln säger (i 1 Kor. 15: 35): "Men någon torde säga: Huru uppstå de döda, och med hurudan kropp komma de?" och han besvarar den frågan (i v. 36—38) genom att hän-

visa till förhållandet med ett korn eller frö, som lägges ned i jorden. Det, som blivit sått, får icke liv utan att det först dör; och man sår icke den kropp, som skall varda, utan blott ett korn. Men Gud har så ordnat det, att han giver det sådda en sådan kropp som passar för dess art. Vi veta ju, att vi icke så ut ett vetestånd eller ett majsstånd med stjälk, blad och ax, utan blott ett korn; ej heller sår man träd av det slag man önskar få i sin trädgård, utan frön ur vilka sedan trädet kommer fram, först såsom en liten telning, vilken växer upp och med tiden bär frukt, samt sedan blir allt starkare och förmår trotsa stormens angrepp.

Betrakta vi nu närmare den bild, som aposteln använder för att belysa döden och uppståndelsen, så skola vi därur hämta lärdomar av stort intresse. Vi märka först den ordning, i vilken de tre utvecklingsgraderna försiggå. Främst kommer sådden, i andra rummet döden, och i det tredje det nya tillstånd, varmed växten får liv och når sin bestämmelse (såsom ett stånd av vete, majs eller annan planta). Uti vetekornet ligger fördold en livskraft, som dock ej bliver verksam förr än det sås. Jordbrukaren säger, att det är grobart, så länge denna dolda livskraft är kvar; utan denna är

det dött och duger ej till utsäde. Men när det lagts i jorden, måste kornet under sin gamla form dö och förmultna, för att grodden skall få liv och skjuta upp såsom en planta. Och den förmultnade delen vänder aldrig åter; den dör och återgår till jord, varav den kommit.

———————

Då vi tillämpa denna bild på människolivet, så iakttaga vi genast, att *sådden kommer före döden;* vadan aposteln ej kan med det som sås mena den döda kroppen, som vi begrava; ty detta göres ju efter döden. Sanningen av detta påstående bekräftas ytterligare av vad vi läsa i v. 44 av detta kapitel. Vi anföra detta efter den nya provöversättningen, som på detta ställe trognare återgiver Pauli ord. Han säger: "Här sås en själisk kropp; där uppstår en andlig kropp". En själisk (psykisk) kropp är den, som har det naturliga livet; en andlig (pnevmatisk) kropp är den, som har odödlighetslivet. Tydligen se vi, att aposteln ej kan mena, att här sås den kropp, som vi begrava; ty ur denna har ju det naturliga (själiska) livet flytt; och vi vilja väl ej begrava någon levande.

Med såendet måste således menas något annat än begravningen, det måste vara något, som sker före döden; det måste beteckna jor-

delivets uppkomst genom den naturliga fortplantningen och födelsen. Inse vi, att detta var Pauli mening, så bliver sammanhanget klart. Vi anföra vidare (efter den nya översättningen) apostelns ord i v. 42 och 43: ''Vad som bliver sått förgängligt, det uppstår oförgängligt; vad som bliver sått i ringhet, det uppstår i härlighet; vad som bliver sått i svaghet, det uppstår i kraft''. Av v. 44, som vi redan anfört, synes att det som sås är en själisk kropp, och vad som uppstår är en andlig.

Hela detta jordelivet, i vilket vi bliva insådda då vi komma till världen, är den åker i vilken vi sås, likasom ett sädeskorn som nedmyllas i jorden. Likasom det tager kornet någon tid, innan det gror och sänder upp plantan över jordens yta, så leva vi en längre eller kortare tid här på jorden. Livet här nere kallas ''förgänglighet, ringhet och svaghet'' i jämförelse med den oförgängliga härlighet och kraft, som väntar oss då vi med förklarad lekamen inträda uti Faderns boningar i ljuset. I döden avlägges stofthyddan, då själen (livet) lämnar densamma. Vi lägga den aktsamt ned i jordens sköte, i kärleksfullt minne bevarande den, vilken en tid däri hade sin boning (tälthuset).

Kroppen undergår, såsom lärda doktorer ut-

rönt, under jordelivet en ständig omsättning och förvandling, så att på omkring sju år ett helt ombyte skett. Den som levat någon längre tid, har därför intet kvar av den kropp, som han för sju år sedan hade; och den gamle har haft flera olika kroppar under sin vandring här på jorden. Den sista kroppen är den, som vi begrava; och som den ej längre har liv, upplöses den och multnar bort. Vår kropp är således ej någon beständig del av vårt väsende, eller vårt "jag". Detta utgöres av vår odödlige ande, vårt personliga självmedvetande, vilket fortgår såsom en obruten enhet under hela livet på jorden och efter detsamma i evigheten. Men till människans väsende, här och härefter, hör att vara en ändlig eller inskränkt person, i motsats mot Gud, som ensam är oändlig. Denna hennes inskränkthet visar sig däri, att hon alltid har något slags kropp, avpassad efter det tillstånd vari hon befinner sig. Detta antyder aposteln därmed, att Gud giver kornet en kropp, sådan han velat (v. 38). Den kropp, som vi här hade, duger icke för den kommande härligheten (v. 50); den bortlägges därför och bliver åter stoft. Men när "kornet" sålunda dött, giver Gud åt anden en kropp, som är lämplig för omgivningen i andevärlden; och i denna

"andliga lekamen" passa vi att umgås med "de fullkomnade rättfärdigas andar" (Ebr. 12: 23).

När uppstå vi?

Denna fråga har givit anledning till många funderingar och olika uppfattningar bland de kristna; och vi måste häruti visa aktning för varandras olika tankar. Här, om någonsin, gäller apostelns ord: "Vi förstå endels och profetera endels" (1 Kor. 13: 9). Bibeln talar om detta, såsom om många andra ämnen, i bildspråk; och olika tankar synas hava hysts av olika bibliska författare. Men Gud har givit oss sin Ande och därmed sunt andligt förstånd, vilket vi hava både rättighet och skyldighet att använda. Då vi nu gå att yttra vår mening, så säga vi först med aposteln (1 Kor. 10: 15): "Jag talar såsom till förståndiga; bedömen själva vad jag säger".

Om vi betrakta den bild av vetekornet, som aposteln Paulus använder, så finna vi att detta, så snart det dött under sin gamla form, genast börjar ett uppspirande till nytt liv, som visar sig genom veteplantans framskjutande över jorden. Det nyas livskraft framträder såsom verksam omedelbart efter det gamlas död, ehuru det tager någon tid, innan den nya formen

vunnit full gestalt. — Tillämpat på uppståndelsen skulle detta angiva, att vår ande bliver omklädd med sin himmelska kropp mycket snart efter skilsmässan från den jordiska, så att i denna mening uppståndelsen inträffar kort efter döden. Många kristna författare anse, att vi redan här i livet hava inom oss den andliga kroppen, ehuru fördold för kroppsliga ögon, likasom den blivande fjärilen är fördold inom puppan, och framträder när denna brister och förgås.

Det är mycket troligt, att den betydelsefulla övergången från detta livet till det kommande åtföljes av en kort period av dunkelhet eller omedvetenhet, sådan som vi erfara under sömnen, med vilken döden ju ofta blivit jämförd; men att vi skulle sova omedvetna under tusentals år, från dödsstunden till en väntad allmän uppståndelse, kunna vi ej antaga. Medan de kristna i forntiden menade, att Herren Jesus skulle inom en människoålder komma och hämta alla de sina levande till himmelen, hördes ofta detta tal om sovande. Nu synes det kristna medvetandet allmänt hava kommit till den övertygelsen (vilken också överensstämmer med sunt andligt förstånd), att vi genom döden övergå till ett högre medvetet, himmelskt liv i säll-

skap med hädangångna vänner och Guds änglar.

Vi vilja nu anföra ett par bibelställen. Då sadducéerna, för att driva gäck med läran om uppståndelsen, berättade för Jesus om kvinnan, som varit gift med sju bröder, och undrade, vilkens hustru hon vid uppståndelsen skulle bliva, sade Jesus att inga giftermål funnos i uppståndelsen, och tillade: "Men om de döda, att de uppstå (ej blott: skola uppstå), haven I icke läsit", o. s. v., samt säger i sammanhang därmed, att Abrahams, Isaks och Jakobs Gud är icke de dödas utan de levandes Gud (Mark. 12: 26, 27). Dessa voro alltså då icke döda utan levande. — I Ebr. 12: 1 säger författaren, efter att i föregående kapitel hava talat om de många trosvittnena under gamla förbundets tid, att "vi hava runt omkring oss en så stor sky av vittnen". Bilden är hämtad från de gamla kämpaspelen, vid vilka tusentals åskådare från sätena på amfiteatrarna bevittnade tävlingarna nere på banan. Så se de hädangångna trogna nu ned på oss, som ännu deltaga uti jordelivets strider. Kan väl någon tro, att dessa millioner "vittnen" allesamman sova? Eller vill en domstol antaga vittnesmål från personer, som sovo när det omtalade hände? Vi tro det ej.

Med detta neka vi icke en blivande allmän avslutning och uppvisning för hela mänskligheten, när denna en gång i en okänd framtid fullbordat sin jordiska tillvaro. Avgörandet härom lämna vi dock till honom, som vet allt.

Tillståndet efter döden.

I viss mening kunna vi ju säga, att det ej finnes någon död; ty ''döden är uppslukad i seger'' (v. 54). Vi begagna dock detta ord för att beteckna övergången från det närvarande till det tillkommande livet. Döden är en omflyttning och förändring av omständigheter; men karaktären följer med oss till nästa liv, vare sig att vi älskat eller hatat Gud och hans barn. Ansvaret för vad vi gjort under jordelivet, vare sig ont eller gott, möter oss på andra sidan (2 Kor. 5: 10); och vad vi här sått få vi där skörda. Utan tvivel komma vi där till större klarhet med hänsyn till vår andliga ställning. Världsträlen är ej längre omgiven av det myckna, som här lockade honom från allvarliga tankar. Penningar, fåfängliga nöjen och ''lustiga bröder'' i syndalivet har han lämnat efter sig; han får nu se livet i dess sanna ljus och beklaga

sin försumlighet att med allvar söka själens frälsning.

För Guds barn, dem som här ingått i full förening med sin Frälsare, bliver tillståndet härefter utan tvivel övermåttan härligt. Mycket, som här var dunkelt, skall där bliva uppenbart; mycket, som de här längtade att få, skall där bliva dem givet. Hava de på jorden burit korset i sin Mästares spår, så skola de där bära kronan såsom nådelön. I viss mening kunna vi ju säga, att vi veta mycket litet om härlighetens land; men bibeln talar därom med sådana sköna bilder, att vi ej kunna taga fel, om vi upphöja dess behag. I vårt inre har Gud också nedlagt en förnimmelse av fullkomlig sanning, godhet och skönhet; och vi känna oss vissa, att denna aning skall förverkligas i evighetens värld. Där vänta vi evig ungdom; änglarna i bibeln äro aldrig gamla eller skröpliga, och vi skola ju vara ''såsom änglarna i himmelen'' (Mark. 12: 25). Där äro vi fria från sorger, sjukdom, död och fienders angrepp. Där få vi leva i kärleksfull gemenskap med alla Guds barn; och där vänta vi att få se Herren Jesus såsom han är (1 Joh. 3: 2). ''Såsom vi hava burit den jordiskes bild, så skola vi ock bära den himmelskes''.

Vårt land.

O land, du sälla andars land,
Där Herren Gud själv bor!
Högt över stjärnehimlens rand,
Långt från förgänglighetens strand.
Där skall vår glädje bliva stor,
Där Herren Jesus bor.

Där ovan skyn är detta land;
Ej ögat ser det här,
Dess skatter famnar ej vår hand;
Ty bortom dödlighetens strand,
Där Frälsaren och Fadern är,
Vårt hemland det är där.

Och skänktes oss all världens glans,
Och kunde vi än få
Vad ypperst uppå jorden fanns,
Vad nå'nsin av en dödlig vanns,
Till detta sälla land ändå
Vår längtan skulle stå.

Som blomman, sluten än i knopp,
Dock mognar ur sitt tvång,
Så skall ock för vår syn gå opp
Guds paradis, som är vårt hopp,
Och högre klinga skall en gång
Hos Gud vårt hemlands sång.

F. G. Hedberg.

Innehåll.

